

Eerste beoordelaar: Jeroen de Koning

Gelegenheid: 1

Versie: Definitief

Datum: 11 mei 2023

Toets code: SW-HV3BVS-20

Student: Kim Sonneveld

Studentnummer: 19011555

Beroepsvraagstuk:

Hoe kan het kernteam van de gemeente Pijnacker-Nootdorp omgaan met een aan hoogbegaafdheid gerelateerde hulpvraag van jeugdigen?

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Onderbouwing beroepsproduct	4
2.1 Onderbouwing inhoud	4
2.1.1 Kenmerken hoogbegaafdheid.....	5
2.1.2 Tips	6
2.1.3 Intelligentie onderzoek	7
2.1.4 Breed gedragsonderzoek	7
2.1.5 Quotes en de illustratie.....	8
2.1.6 Aanpak richtlijnen	9
2.2 Onderbouwing vormgeving	11
3. Realisatie beroepsproduct	13
4. Evaluatie kennisdeling	16
5. Slotwoord.....	17
6. Literatuurlijst.....	18
Bijlage.....	20
Bijlage A, persoonlijke communicatie, 5 oktober 2022	20
Bijlage B, persoonlijke communicatie, 5 oktober 2022	20
Bijlage C, persoonlijke communicatie, 17 oktober 2022	20
Bijlage D, persoonlijke communicatie, 11 oktober 2022	22
Bijlage E, persoonlijke communicatie, 11 oktober 2022	22
Bijlage F, persoonlijke communicatie, 22 september 2022.....	22
Bijlage G, persoonlijke communicatie, 27 oktober 2022	23
Bijlage H, persoonlijke communicatie, 9 november 2022	23
Bijlage I, persoonlijke communicatie, 9 november 2022.....	23
Bijlage J, persoonlijke communicatie, 10 november 2022	24
Bijlage K, persoonlijke communicatie, 10 november 2022.....	24
Bijlage L, persoonlijke communicatie, 11 november 2022	24
Bijlage M, persoonlijke communicatie, 18 november 2022	26
Bijlage N, persoonlijke communicatie, 18 november 2022	26
Bijlage O, persoonlijke communicatie, 18 november 2022	26
Bijlage P, persoonlijke communicatie, 21 november 2022.....	28
Bijlage Q, persoonlijke communicatie, 21 november 2023	28
Bijlage R, persoonlijke communicatie, 14 november 2020	29
Bijlage S, persoonlijke communicatie, 14 november 2022.....	38
Bijlage T, persoonlijke communicatie, 23 november 2022.....	41

Bijlage U, persoonlijke communicatie, 12 oktober 2022	47
Bijlage V, persoonlijke communicatie, 26 januari 2023.....	53
Bijlage W, persoonlijke Communicatie, 16 januari 2023	56
Bijlage X, persoonlijke communicatie, 16 januari 2023	56
Bijlage Y, persoonlijke communicatie, 16 januari 2023	56
Bijlage Z, persoonlijke communicatie, 17 januari 2023	56
Bijlage AA, persoonlijke communicatie 30 januari 2023	56
Bijlage AB, persoonlijke Communicatie, 23 januari 2023	57
Bijlage AC, persoonlijke communicatie, 13 februari 2023	57
Bijlage AD, persoonlijke communicatie, 28 februari 2023	57
Bijlage AE, persoonlijke communicatie, 13 maart 2023	58
Bijlage AF, persoonlijke communicatie, 20 maart 2023	58
Bijlage AG, persoonlijke communicatie, 20 maart 2023.....	59
Bijlage AH, persoonlijke communicatie, 5 april 2023	59
Bijlage AI, persoonlijke communicatie 20 april 2023.....	59
Bijlage AJ, persoonlijke communicatie, 5 april 2023	61
Bijlage AK, persoonlijke communicatie, 6 april 2023.....	62
Bijlage AL, persoonlijke communicatie 1 maart 2023.....	64

1. Inleiding

Het Beroepsvraagstuk is ontwikkeld en uitgevoerd bij de gemeente Pijnacker-Nootdorp, afdeling sociaal domein, kernteam. Hier werken ongeveer 30 casusregisseurs welke te maken krijgen met diverse hulpvragen vanuit alle inwoners van de gemeente Pijnacker-Nootdorp. Er komen hulpvragen bij het kernteam binnen van cliënten waarbij er sprake is van (of een vermoede van) hoogbegaafdheid. Hierbij werd het probleem gesignaleerd dat de casusregisseurs eigenlijk onvoldoende kennis en handvatten hadden om met een aan hoogbegaafdheid gerelateerde hulpvraag om te gaan (Bijlage T2-T6 en T8-T9, persoonlijke communicatie, 23 november 2022). In het projectplan (Sonneveld, 2022) is onderzocht; Hoe kan het kernteam van de gemeente Pijnacker-Nootdorp omgaan met een aan hoogbegaafdheid gerelateerde hulpvraag van jeugdigen?

Het doel van het onderzoek (Sonneveld, 2022) was dat het kernteam meer handvatten zou krijgen over de manier waarop ze met een aan hoogbegaafdheid gerelateerde hulpvraag om kunnen gaan. Het kernteam heeft zeer uiteenlopende hulpvragen in hun casuïstiek, maar hoogbegaafdheid was voor velen nog onbekend terrein en dit was een grote zoektocht waarbij tegen verschillende obstakels werd aangelopen (Sonneveld, 2022). In de analyse van het projectplan werd duidelijk dat de casusregisseurs van het kernteam relatief weinig kennis en ervaring hadden met dergelijke hulpvragen gerelateerd aan hoogbegaafdheid. Daarnaast was de wens van casusregisseurs dat ze beter weten welke interventies wel en welke niet werken bij hoogbegaafde jeugdigen (Sonneveld, 2022).

De analyse van het probleem gaf inzicht waar de behoefte aan verbetering lag. Er was met name behoefte aan handvatten en tips omtrent de hulpverlening bij hoogbegaafdheid (Bijlage T2-T6 en T8-T9, persoonlijke communicatie, 23 november 2022). Deze handvatten zijn bij de ontwikkeling van het beroepsproduct vormgegeven aan de hand van een 'themakaart' over hoogbegaafdheid met bruikbare tips, gespecialiseerde organisaties en uitleg over hoogbegaafdheid. Het hele team is betrokken geweest bij de vorming van de themakaart en iedereen heeft ruimte gehad om input te geven (Bijlage V, persoonlijke communicatie, 26 januari 2023). De themakaart is uiteindelijk begin maart 2023 beschikbaar gekomen voor alle casusregisseurs om te raadplegen wanneer er een hulpvraag rondom hoogbegaafdheid is. Dit was tevens de periode waarin direct na het raadplegen van de themakaart geëvalueerd kon worden aan de hand van een enquête.

Het beroepsproduct is een fabricaat van een themakaart geworden met als onderwerp 'hoogbegaafdheid'. Op de allerlaatste pagina van dit verslag, bijlage AL staat een afbeelding van het eindproduct. Deze afbeelding is niet functioneel maar geeft een beeld bij wat er ontwikkeld is, de koppelingen en dergelijke zijn alleen beschikbaar binnen de online omgeving van het kernteam. In de rest van het verslag leest u meer over hoe de ontwikkeling van de themakaart is verlopen. Het begint met hoofdstuk 2, onderbouwing beroepsproduct. Hier worden alle keuzes uitgelegd die gemaakt zijn voor de ontwikkeling van het uiteindelijke product. Na een algemene introductie leest u in deelhoofdstuk 2.1 welke keuzes gemaakt zijn ten aanzien van de inhoud van de themakaart. Vervolgens wordt in deelhoofdstuk 2.2 beschreven welke afwegingen bepalend zijn geweest voor de uiterlijke vormgeving van de themakaart. Als duidelijk is waar alle informatie en keuzes met betrekking tot de themakaart vandaan komen, wordt u meegenomen in het ontwikkelproces. In hoofdstuk 3, leest u op chronologische volgorde welke stappen er zijn gezet om van een plan (Sonneveld, 2022) tot een product (Bijlage AL, themakaart eindproduct, 22 februari 2023) te komen. Vervolgens staat in hoofdstuk 4 beschreven hoe de verworven kennis gedeeld is met het kernteam en hoe het product duurzaam inzetbaar is. In hoofdstuk 5 staat een slotwoord waarin kort de kern van het beroepsproduct staat beschreven en een persoonlijk slotwoord. Alle bijlage waar in het verslag naar verwezen wordt komen na de bronverwijzingen.

2. Onderbouwing beroepsproduct

Voor het eerste concept van de themakaart is gebruik gemaakt van theoretische en praktijk bevindingen om een document aantrekkelijk en werkbaar te maken. Daarnaast is de informatie in de themakaart gebaseerd op eerdere bevindingen vanuit het projectplan (Sonneveld, 2022), literatuur en ervaringen. Het eerste concept heeft ook gediend als prototype om aan het team te presenteren. Het hele team kon na het bekijken van de presentatie en het prototype tips en tops geven (Bijlage V, persoonlijke communicatie, 26 januari 2023). Daarbij heeft de opdrachtgever in een persoonlijk gesprek (Bijlage AA, persoonlijke communicatie, 30 januari 2023) haar aanvullingen gegeven voor het eindproduct. Hoe het proces en de realisatie van het beroepsproduct precies is verlopen leest u verderop in hoofdstuk 3. Het resultaat van dit proces was de themakaart zoals te zien is in bijlage AL. Alle keuzes voor de vormgeving en inhoudt van deze themakaart worden hieronder zorgvuldig beschreven.

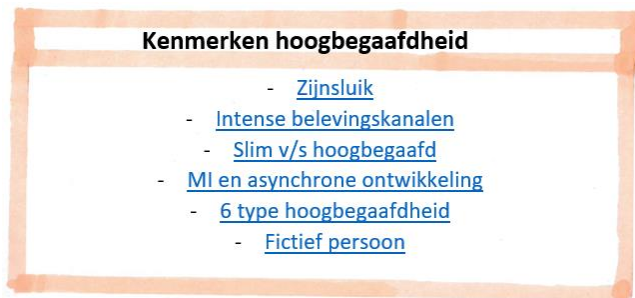
De keuze om een themakaart te ontwikkelen is gekomen, omdat de casusregisseurs een enkele keer een hoogbegaafde jeugdige in hun caseload hebben, dit blijkt uit de enquête (Bijlage T1, persoonlijke communicatie, 23 november 2022). Doordat de informatie nu gebundeld op de online omgeving, de O-schijf, van het kernteam staat is het gemakkelijk om de informatie te vinden als je het nodig hebt. In principe is de bovenste helft van de themakaart vrij statisch, er zijn de afgelopen jaren weinig vernieuwende inzichten geweest over hoogbegaafdheid en deze koppelingen zullen hetzelfde blijven. Daarentegen is de onderste tabel van de themakaart wel veranderlijk, een sociale kaart verandert als de omgeving verandert. Om de themakaart toch duurzaam te houden is ervoor gekozen om op de O-schijf ook een document te plaatsen waarin aanpassingen gedaan kunnen worden. Dit waarborgt de duurzaamheid van het product en vergroot de kennisdeling, hier leest u meer over in het hoofdstuk 4.

2.1 Onderbouwing inhoud

Inhoudelijk was het hoofddoel van de themakaart dat het kernteam meer handvatten zou krijgen over hoe ze met een hulpvraag gerelateerd aan hoogbegaafdheid om kunnen gaan. Vanuit de enquête zijn deelvragen geselecteerd die spelen bij het kernteam (Sonneveld, 2022). De geselecteerde deelvragen zijn; wat is hoogbegaafdheid precies? Waar moeten casusregisseurs op letten als een jeugdige (vermoedelijk) hoogbegaafd is? Wanneer moeten we onderzoeken of een jeugdige hoogbegaafd is of dat hij misschien een andere stoornis heeft? Hoe kunnen de casusregisseurs het beste samenwerken met de ouders van hoogbegaafde jeugdigen? Welke hulpverlening is geschikt voor hoogbegaafde jeugdige, gebaseerd op de meest voorkomende hulpvragen van jeugdigen (Sonneveld, hoofdstuk 2.4 hulpvragen, 2023)? In de volgende subhoofdstukken leest u de verantwoording over hoe de themakaart antwoord geeft op de vragen van de casusregisseurs. De antwoorden zijn vaak niet in ja of nee weergegeven. De themakaart biedt vooral perspectief en het is aan de casusregisseur hoe hij of zij dit perspectief meeneemt in de begeleiding van hoogbegaafde jeugdige. Het perspectief van de themakaart is een verrijking van kennis. Daarbij blijft er professionele ruimte voor de casusregisseurs om zelf hun handelen te bepalen. Hieronder leest u hoe de verschillende onderdelen van de themakaart tot stand zijn gekomen. Ieder deelhoofdstuk sluit af met een afbeelding afkomstig van de themakaart (Bijlage AL) betreffende het beschreven onderdeel, om zo de beschreven informatie te verduidelijken.

2.1.1 Kenmerken hoogbegaafdheid

Dit tekstvak te zien in figuur 1, geeft antwoord op de twee vragen 'wat is hoogbegaafdheid precies?' en 'waar moeten casusregisseurs op letten als een jeugdige (vermoedelijk) hoogbegaafd is?'. Dit kopje verwijst, door het gebruik van koppelingen, naar documenten die uitleggen wat hoogbegaafdheid precies is. De eerste koppeling verwijst naar het 'zijns-luik' en is ontwikkeld door Kieboom (z.d.), dit is een schematisch overzicht waarin de verschillende aspecten van het hoogbegaafd zijn worden uitgelegd. Kieboom benadrukt in haar theorie over hoogbegaafdheid dat het gaat over zowel een andere manier van denken als een andere manier van voelen. Het zijns-luik beschrijft dat hoogbegaafde mensen vaak perfectionistisch zijn, dat ze een hoog rechtvaardigheidsgevoel hebben, dat ze kritisch ingesteld zijn en dat hoogbegaafde mensen vaak ook hoog-sensitief zijn. De volgende koppeling 'intense belevingskanalen' verwijst naar een document waar de 5 intense belevingskanalen van Dabrowski (Mendaglio, 2008) worden gekoppeld aan hoogbegaafdheid. Dit gaat over de vijf belevingskanalen die bij hoogbegaafde mensen intenser en meer gelaagd zijn ontwikkeld. De vijf kanalen zijn; psychomotorisch, betreft onder andere bewegelijkheid; zintuigelijk, betreft het intens waarnemen via je zintuigen; intellectueel, vaak gekenmerkt door 'leerhonger'. Leerhonger is een term die veel wordt gekoppeld aan hoogbegaafdheid, het betreft de behoefte aan kennis en de behoefte om verdiepend over onderwerpen na te denken (de Holanda Coelho et al., 2020); verbeeldend, gekenmerkt door een rijke innerlijke beleving en als laatste emotioneel, wat gaat over het intens voelen voor jezelf en ook richting andere (Mendaglio, 2008). Verder waren er tijdens de presentatie positieve geluiden wat betreft de afwegingstabel slim v/s hoogbegaafd (Webb en Gore, 2020). Dit omdat de casusregisseurs aangaven dat het verschil tussen slim en hoogbegaafd niet duidelijk is en de tabel voor hen verhelderend was. De tabel geeft duidelijk aan dat bijvoorbeeld een slim kind het antwoord weet op de vraag, terwijl een hoogbegaafd kind nog meer vragen heeft bij de vraag. De koppeling naar 'MI en asynchrone ontwikkeling' verwijst naar het perspectief van meervoudige intelligentie (Zobegaafd redactie, 2022), niet alle hoogbegaafde zijn 'school slim'. Er zijn zoveel meer vlakken waarop een kind een ontwikkelingsvoorsprong kan hebben, zoals voor kunst, sport of muziek. Het komt dan ook voor dat een kind hoogbegaafd is, maar niet perse uitblinkt op schoolse vaardigheden. Daarbij geeft het ook uitleg over de ontwikkeling van hoogbegaafde kinderen die vaak asynchroon verloopt (Hofland, z.d.). Dit houdt in dat een hoogbegaafd kind vaak cognitief ver voorloopt op zijn ontwikkeling ten opzichte van leeftijdsgenoten, maar emotioneel kan het kind zijn emoties nog niet reguleren zoals leeftijdsgenoten dit kunnen (Hofland, z.d.). Een kind van 9 jaar kan een cognitieve leeftijd van 14 jaar hebben en tegelijkertijd een emotionele leeftijd van 7 jaar (Hofland, z.d.). De volgende koppeling is een overzicht van de '6-type hoogbegaafdheid' (Jongbegaafd, 2015), dit maakt nogmaals duidelijk dat niet alle hoogbegaafde kinderen opvallen vanwege hogeschool cijfers. Sommige hoogbegaafde kinderen presteren onder hun niveau of zijn opstandig, de 6-type hoogbegaafdheid geeft een idee van de verschillen die er zijn. De laatste koppeling verwijst naar een fictief persoon die de doelgroep weergeeft, deze was ontwikkeld voor het projectplan (Sonneveld, 2022). Omdat de reacties positief waren, dat de persona een beter beeld geeft bij de doelgroep is ervoor gekozen deze terug te laten komen in de themakaart. Alle koppelingen onder het hoofdstuk 'kenmerken van hoogbegaafdheid' geven tezamen een helder beeld bij wat hoogbegaafdheid precies is en wat deze groep mensen bijzonder maakt. Als een casusregisseur een vermoeden heeft dat een kind hoogbegaafd is kan hij of zij deze koppelingen volgen en kijken of het kind inderdaad raakvlakken heeft. Daarbij zijn deze koppelingen helpend voor een casusregisseur die voor het eerst (of sinds lange tijd) een cliënt begeleid die hoogbegaafd is en zich wil inlezen in de doelgroep.

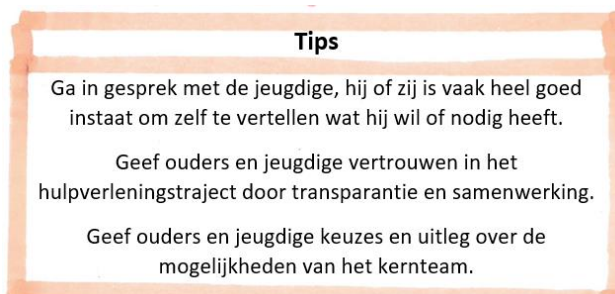
Figuur 1 (Bijlage AL)

2.1.2 Tips

Om de casusregisseurs op weg te helpen in de begeleiding van hoogbegaafde jeugdigen en hun ouders staan er in de themakaart drie tips geformuleerd, zie figuur 2. Deze tips zijn afkomstig van de doelgroep zelf en verworven in eerdere gesprekken. Zo gaf een moeder (Bijlage R, persoonlijke communicatie, 14 november 2022) zelf aan dat ze tijdens de opvoedondersteuning had geleerd om te vragen wat het kind zelf wil. Dit was voor ouders maar ook voor school een hele ontdekking, want door met het kind in gesprek te gaan ontstond er veel minder weerstand (Bijlage R, persoonlijke communicatie, 14 november 2022). De volgende tips 'transparantie en samenwerking' (Bijlage O, persoonlijke communicatie, 18 november 2022) en 'geef keuzes en uitleg' (Bijlage R, persoonlijke communicatie, 14 november 2022) zijn ook meegenomen uit de gesprekken met de doelgroep en professionals met ervaring.

Casusregisseurs merken dat het vaak lastig is om samen te werken met de ouders van hoogbegaafde jeugdigen. Zo gaf een casusregisseur in de opmerkingen van de enquête aan; 'Ik merk vaak dat ouders hoge verwachtingen hebben van hun kind en dat ze vergeten dat het kind ook gewone behoefte heeft' (Bijlage T11, persoonlijke communicatie, 23 november 2022). Daarnaast vertelde casusregisseur R in een persoonlijk interview (Bijlage C, persoonlijke communicatie, 17 oktober 2022) dat hij 'ervaarde dat de communicatie met ouders moeizaam ging. De ouders leken andere verwachtingen te hebben bij de hulp/ondersteuning die er geboden kon worden vanuit het Kernteam. Daarnaast kwam naar voren dat het voor de ouders lastig was om kleine stappen te zetten. Ouders leken al direct 4 a 5 stappen verder te denken en dit zorgde ervoor dat de eerste stap al niet werd gemaakt'.

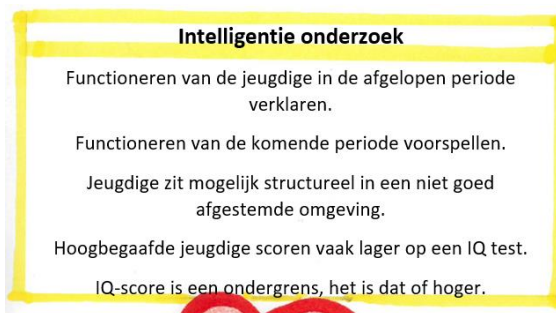
Het is hierbij belangrijk dat casusregisseurs intensief met de ouders samenwerken. Hoewel de tips voor de casusregisseurs niet nieuw zijn, is het van belang om je er bewust van te zijn dat het echt belangrijk is. De ouders van deze doelgroep hebben zelf ook gedachten en een eigen mening en het gesprek hierover openhouden verbetert de samenwerking.

Figuur 2 (Bijlage AL)

2.1.3 Intelligentie onderzoek

Het tekstvak, zoals te zien in figuur 3 geeft antwoord op de vraag 'wanneer moeten we onderzoeken of een jeugdige hoogbegaafd is of niet?'. Het zijn drie 'regels' van Kaldenbach (2014) wanneer een intelligentie onderzoek op zijn plaats zou zijn. Dit zijn de regels dat een intelligentie onderzoek volgens Kaldenbach van meerwaarde kan zijn als; Je het functioneren van de jeugdige wil verklaren; Je het functioneren van de jeugdige wil voorspellen of als je vermoed dat de jeugdige structureel in een niet goed afgestemde omgeving zit. Daarbij zijn er geluiden dat de uitkomst van een intelligentie onderzoek niet 100% betrouwbaar is, volgens de handleiding van de WISC-V-NL is de betrouwbaarheid 95% (2018). Daarbij wordt onder andere gezegd dat een IQ-uitslag bij hoogbegaafdheid vaak lager uitvalt dan het werkelijke IQ (Althuisen, de Boer en van Kordelaar, 2014). Deze uitspraak is meegenomen, zodat de casusregisseurs niet blind vertrouwen op de IQ-uitslag. Er zijn nog andere standpunten te benoemen, maar de afweging is genomen er één op de themakaart te weergeven. Dit om te voorkomen dat het een pleidooi tegen het intelligentie onderzoek wordt. Naast alle afwegingen met betrekking tot het wel of niet afnemen van een intelligentie onderzoek is het in de praktijk lastig te zeggen of intelligentie onderzoek vanuit de jeugdwet betaald dient te worden. In de discussie wie er betaalt is de themakaart niet helpend, hier is bewust voor gekozen omdat het altijd maatwerk is of hulp wel of niet wordt bekostigd vanuit de jeugdwet. De themakaart kan alleen helpend zijn bij de afweging van het belang van intelligentie onderzoek en de 'haken en ogen' die er aan het onderzoek zelf zitten.

Figuur 3 (Bijlage AL)

2.1.4 Breed gedragsonderzoek

Het tekstvak, zoals te zien in figuur 4 geeft antwoord op de vraag 'wanneer moeten we onderzoeken of er sprake is van een andere gedragsstoornis bij een (vermoedelijk) hoogbegaafde jeugdige?'. Het tekstvak geeft een perspectief wat de risico's zijn van gedragsonderzoek bij hoogbegaafde jeugdigen. Dit was belangrijk weer te geven, omdat er ervaringen zijn met verkeerd gestelde diagnoses (Webb en Amend, 2020). Het is van belang dat de casusregisseurs zich er bewust van zijn dat een regulier gedragsonderzoek een hoge intelligentie buiten beschouwing laat (Kaldenbach, 2014). Wat een casusregisseur met deze kennis doet staat vrij, maar het maakt de casusregisseur alert op de mogelijke risico's van gedragsonderzoek. Later in de themakaart worden ook adviezen gedaan welke organisatie wél rekening houden met hoogbegaafdheid tijdens een gedragsonderzoek.

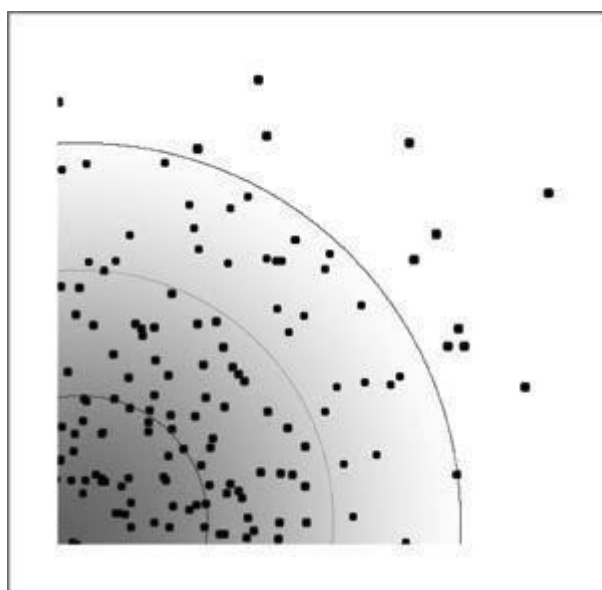
Figuur 4 (Bijlage AL)

2.1.5 Quotes en de illustratie

De illustratie, zoals te zien in figuur 5 geeft weer dat het brein en het hart met elkaar in balans zijn. Dit geeft weer dat zowel de cognitieve capaciteiten als de intense manier van zijn met elkaar in balans dienen te zijn (Kieboom, z.d.). In de huidige maatschappij en binnen het kernteam wordt vaak gedacht dat hoogbegaafdheid een 'school ding' is, terwijl men dan de intense manier van zijn en bijkomende uitdagingen vergeet (Mendaglio, 2008). Het gebruiken van quotes was geïnspireerd door het boek (Althuizen, de Boer, van Kordelaar, 2014), waarin de quotes het verhaal bekrachtigen. De quote 'begaafd op eenzame hoogte' is geïnspireerd door het model van Kuipers (I-atent, 2023), hij creëerde aan de hand van de illustratie te zien in figuur 6 een beeld bij hoogbegaafdheid. Hierin weergeeft ieder stipje een persoon en de buitenste stipjes zijn hoogbegaafde personen. Er is visueel gemaakt hoe normaal begaafde mensen vrij dicht bij elkaar liggen terwijl er bij de buitenste stipjes een gevoel van eenzaamheid bij hoogbegaafdheid wordt weergegeven. Het gaat erover dat de verschillen tussen hoogbegaafde personen onderling en met normaal begaafde personen erg groot zijn, de kans dat ze iemand treffen met gelijke interesses en gelijke intelligentie is veel kleiner dan bij de normaal begaafde personen. De quote 'niet beter, niet slechter maar anders' is afkomstig uit het boek (Althuizen, de Boer, van Kordelaar, 2014), maar in veel literatuur en de gesprekken met de doelgroep wordt het 'anders zijn' benadrukt. De quote 'intense manier van zijn' is afkomstig van Dabrowski en omvat de intense belevingskanalen (Mandaglio, 2008) en het 'zijns-Luik' (Kieboom, z.d.).

Figuur 5 (Bijlage AL)

Figuur 6 (I-atent, 2023)

2.1.6 Aanpak richtlijnen

De laatste tabel, te zien in figuur 7 kan vergeleken worden met een sociale kaart. Hier is gekozen om de hulpvragen die uit de documentenanalyse naar voren kwamen schematisch te weergeven (Bijlage U, persoonlijke communicatie, 12 oktober 2022). Per hulpvraag zijn mogelijke aanpakken geselecteerd waarbij de casusregisseur geïnspireerd wordt over de mogelijke manieren waarop met de hulpvraag kan worden omgegaan. Per aanpak zijn er verschillende koppelingen naar organisaties, documenten en dergelijke. Deze koppelingen zijn een verrijking op de basiskennis en tools die de casusregisseur al heeft en gaan heel specifiek in op hoogbegaafdheid. Daarbij is de sociale kaart gericht op de omgeving Pijnacker-Nootdorp, organisaties die verder weg liggen zijn niet meegenomen. Als ouders open staan voor een verder gelegen organisatie kan hier apart naar gekeken worden. In het overleg met de gedragswetenschapper (Bijlage AA, persoonlijke communicatie, 30 januari 2023) is er ook voor gekozen om aan te geven hoe de financiering van de hulp verloopt, dit omdat gespecialiseerde hulp op hoogbegaafdheid vaak via het persoonsgebonden budget verloopt. Dit budget is alleen toegankelijk voor mensen die aan bepaalde eisen voldoen, de eisen betreffen de financiële situatie en de vaardigheden om geld te beheren van de cliënt of ouders. Daarom is er onderzocht of er binnen de H10 nog mogelijke organisaties zijn en deze zijn ook meegenomen. De H10 is een samenwerkingsverband in regio Haaglanden waar 10 gemeentes zijn aangesloten met gecontracteerde jeugdzorgaanbieders. De aanbieders van jeugdhulp binnen de H10 worden vanuit zorg in natura betaald en zijn daardoor toegankelijk voor iedereen ongeacht zijn of haar financiële situatie. Ook zijn er tools toegevoegd die casusregisseurs zelf kunnen gebruiken, zoals gesprek tools of informatieboekjes. Deze tools zijn ontwikkeld door diverse professionele organisaties.

Verschillende tools zijn aan de hand van een single case study bij de doelgroep getest. Zo is het E-book 'Help mijn kind is hoogbegaafd' (Buromare, 2022) gedeeld met ouders wiens kind vermoedelijk hoogbegaafd is. Ouders reageerde hier zeer positief op (Bijlage Y, persoonlijke communicatie, 16 januari 2023) en het E-book gaf ouders inzicht en herkenning. Daarnaast zijn er werkbladen van Wolters (2020) getest in kind gesprekken, onder andere de talenten waren voor het kind zeer herkenbaar (Bijlage Z, persoonlijke communicatie, 17 januari 2023). Daarnaast heeft de gedragswetenschapper naar aanleiding van het onderzoek (Sonneveld, 2022) 2 boeken aangeschaft om met kinderen in gesprek te gaan. Op deze manier heeft het kernteam meer tools in huis die voor iedereen bruikbaar is. Het boek 'ben jij een Cheetah? (Van Zetten, 2013)' was op aanraden van de doelgroep, omdat het voor hun kind heel helpend was om zichzelf beter te kunnen begrijpen (Bijlage R, persoonlijke communicatie, 14 november 2022). Ook dit boek is bij de doelgroep getest en was voor de jeugdige een boek vol herkenning, hij kon bij iedere praatwolk voorbeelden geven hoe hij het in zijn leven herkende en ervaarde (Bijlage AF, persoonlijke communicatie, 20 maart 2023).

Hulpvraag	Aanpak	Hulpverlening	PGB/ZIN
Omgaan met zichzelf	PMT om met je gevoel in contact te komen. Via Klimkoord Tools om zelf met een jeugdige in gesprek te gaan. Talentgerichte begeleiding, zelfkennis ontwikkelen.	ZON-kinderen	ZIN
		Werkboek meer dan slim	Kernteam
	Gespecialiseerde hulpverlening voor het kind	Leerkuil	Kernteam
		Ben jij een cheeta? i.c.m. de 7 uitdagingen	Kernteam
		GewoonBijzonder	PGB
Onderzoek	Intelligentie onderzoek	Orthopedagoog	PGB
		De blauw Zeester	ZIN
	Intelligentie- en breed gedragsonderzoek	Lorentz	ZIN
		Dotado (optioneel persoonlijkheidsonderzoek)	PGB
		Orthopedagoog	PGB
		De testpsycholoog	ZIN
		De blauwe zeester	ZIN
Naar school gaan	Screening ontwikkelingsvoorsprong peuters	C&C orthopedagoog	PGB
	Tips aanpassingen op school	Screening document	Kernteam
	HB onderwijs	P12 E-book	Kernteam
Omgaan met anderen	Lotgenoten, lidmaatschap bij Pharos, HINT, stichting IQ+ etc.	Sociale kaart scholen aanbod	-
		Kolibríe plusklas	-
Gespecialiseerde organisaties	Gespecialiseerde hulpverlening, erkende specialisten vind je via het KRHB.	Activiteiten kalender Facebook pagina's KRHB	PGB
Opvoed ondersteuning	Positieve discipline van Jane Nelsen.	Buro Mare	Kernteam
	No-Drama Discipline van Siegel Nieuwe Autoriteit en Geweldloos Verzet van Haim Omer	Kolibríe-talentcoaching	-
	Tools opvoeden van een hoogbegaafd kind	E-book	Kernteam

Figuur 7 (Bijlage AL)

2.2 Onderbouwing vormgeving

De titel van de poster staat midden-boven geplaatst en beschreven in het lettertype 72, hierdoor is gelijk duidelijk waarover de themakaart gaat. Het gekozen formaat is aanzienlijk groter dan de rest van de tekst, in combinatie met de plaatsing is het gelijk duidelijk dat het om de titel van de themakaart gaat (Drukwerk MAX, 2019). Op de gehele poster is hetzelfde lettertype Calibri gebruikt met 4 verschillende grootte tekst en afwisselend dikgedrukt. Op deze manier oogt de themakaart rustig, maar is er wel een duidelijk verschil wat de kopjes onderscheidt van de tekst in lettertype 14 (Drukwerk MAX). Daarbij is de keuze gemaakt om de onderste tabel in een kleiner maar leesbaar lettertype 13 te zetten om de tekst passend te krijgen op één vel en omdat men in deze tekst echt gericht gaat zoeken. Het is een praktisch onderdeel waar de casusregisseur letterlijk en figuurlijk op zal in-zoomen. Alle tekst is in het zwart beschreven, omdat dit een duidelijk contrast geeft met de lichte achtergrond (Elfae graphics, 2021).

Om alle onderdelen van de themakaart duidelijk van elkaar te onderscheiden is er gekozen om ze in aparte tekstvakken te beschrijven (Drukwerk MAX, 2019). De tekstvakken maken duidelijk welke informatieve stukken bij elkaar horen. De informatie is relatief bondig beschreven, omdat de wens van het kernteam was dat het op één vel papier zou passen (Bijlage V2, persoonlijke communicatie, 26 januari 2023). De vakken zijn van elkaar onderscheiden door een omlijning en door wit-ruimte tussen de sub-onderwerpen te laten. De kleuren zijn zorgvuldig gekozen uit een harmonieus kleurenpalet en met matigheid toegepast om te voorkomen dat de themakaart schreeuwend werd (Drukwerk MAX, 2019). Wel was het een bewuste keuze om vrolijke kleuren te gebruiken, dit past beter bij de kwaliteiten van de doelgroep. Zo is een hoogbegaafde jeugdige in goede mentale gezondheid vaak een creatieve jeugdige met enthousiasme en motivatie (Musica EduArta, 2022). Daarbij zijn er verschillende professionals, zoals Wolters (2020) die aansturen op een talent gerichte benadering en daarmee gericht op het positieve en de vele kleuren van hoogbegaafdheid. Om de themakaart wel rustig en overzichtelijk te houden voor het oog, is er ook een grote mate van wit-ruimte. Wit-ruimte geeft een poster namelijk 'lucht', licht, rust en het geeft duidelijk onderscheid tussen de verschillende onderwerpen (Elfae graphics, 2021).

Er gekozen voor een logische volgorde van de sub-onderwerpen. Normaliter leest men een tekst van links naar rechts en van boven naar beneden, ook als de tekst scannend gelezen wordt houdt men dit aan (Drukwerk MAX, 2019). Het scannend lezen of zoeken naar een bepaald onderdeel wordt makkelijker gemaakt, doordat de tekstvakken een duidelijke titel hebben die weergeeft wat je in het tekst vak kan vinden. Het is van belang dat de casusregisseurs van het kernteam weten wat hoogbegaafdheid is en waaraan ze het kunnen herkennen alvorens de informatie wat ze kunnen doen. De bovenste twee vakken zijn dan ook informatief, het gaat over kenmerken van hoogbegaafdheid en tips vanuit de doelgroep zelf. Daarna volgen twee vakken die informatief zijn in de afweging van intelligentie onderzoek en/of breed gedragsonderzoek. Vervolgens onderscheidt de informatieve afbeelding op de themakaart duidelijk het informatieve deel van het praktische gedeelte. De onderste kolom is een richtlijn waar de casusregisseurs gericht kunnen kijken en zoeken welke hulpverlening ze kunnen inzetten, met name deze kolom is constant in verandering. De kolom is weergegeven in een tabelvorm, om het gericht zoeken zo eenvoudig mogelijk te maken. Alle kolommen zijn voorzien van een kolomnaam en de illustratie onderscheidt de kolommen van elkaar door middel van een scheidingslijn.

Ook de illustratie in de themakaart was geen willekeurige keuze. Links is er een hart afgebeeld en rechts hersenen. Het hart en de hersenen zijn met elkaar verbonden door middel van een wip of weegschaal. Dit symboliseert de balans tussen wat je voelt en wat je denkt, de illustratie is gebaseerd op de luiken van Kieboom (z.d.). Het hart illustreert het 'zijns-luik (Kieboom, z.d.) en de intense

belevingswereld van hoogbegaafde jeugdige. Daarnaast illustreert de afbeelding van de hersenen het cognitieve-luik (Kieboom, z.d.) en het hoge denkvermogen wat hoogbegaafde jeugdigen hebben. De wip gaat erover dat de intense beleving en de cognitieve capaciteiten van de jeugdige met elkaar verbonden zijn en dat het van belang is dat deze in balans zijn. De kleurkeuze voor de illustratie is gekozen om de illustratie herkenbaar te maken, zo zou dezelfde illustratie in het blauw onherkenbaar zijn. Hoewel de quotes deels in de afbeelding staan worden deze uitgelegd in de onderbouwing van de inhoud die u hierboven leest. De quotes zijn geplaatst op de drie plekken van de wip, bij het hart staat een quote over voelen, in het midden een quote over het anders zijn en rechts een quote over intelligentie en cognitieve capaciteiten. Op deze manier is de illustratie verbonden met de quote en het benadrukt de boodschap nogmaals 'hoogbegaafdheid is een combinatie van intens voelen en een buitengewoon hoog denkniveau'.

De gehele vormgeving van de themakaart is op 26 januari 2023 als een prototype gepresenteerd aan de casusregisseurs van het kernteam. Na afloop van de presentatie hebben collega's tips en tops gegeven over de themakaart. Hier is specifiek bij benoemd om ook te kijken of ze de themakaart een aantrekkelijk en overzichtelijk uiterlijk vonden hebben. De reacties op de themakaart zijn gegroepeerd (Bijlage V, persoonlijke communicatie, 26 januari 2023) en hieruit blijkt dat de tops met name over de vormgeving gaan en er geen tips betreft de vormgeving waren. Het prototype werd als aantrekkelijk en prettig leesbaar ervaren door de doelgroep die hem dient te gebruiken. Doordat het prototype goed in de smaak was gevallen bij de casusregisseurs en ook bij de gedragswetenschapper, is ervoor gekozen de uiterlijke vormgeving in de basis niet verder aan te passen. Wel hebben aanpassingen in de inhoud gemaakt dat er ook aanpassingen nodig waren in de formaten en plaatsingen van de tekstvakken. De casusregisseurs gaven in de tips en tops aan dat het prettig was dat alles op één vel paste. Om het passend te houden met de inhoudelijke aanvullingen zijn de tekstvakken toch wat dichter op elkaar komen te staan. Dit ging ten koste van de wit-ruimte en het formaat lettertype, maar hierdoor is wel de wens van de casusregisseurs gewaarborgd.

3. Realisatie beroepsproduct

In de aanloop van het beroepsproduct zijn al een aantal lijnen uitgezet. Zo is in kaart gebracht welke lopende zaken er zijn, waarbij sprake is van hoogbegaafdheid (Bijlage U, persoonlijke communicatie, 12 oktober 2022). Bij alle zaken was ik actief of op de achtergrond aanwezig om in contact te blijven met de doelgroep en de betreffende casusregisseur. Daarbij is het tijdspad (Sonneveld, 2022) in de agenda gezet, ter herinnering aan de te zetten stappen. Hoewel deze acties door de tijd steeds minder met de werkelijkheid klopte, was het wel een herinnering om te checken of alle stappen werden uitgevoerd. Daarbij diende het tijdspad direct als logboek om bij te houden welke stappen wel of niet zijn uitgevoerd en waarom, het tijdspad en logboek staan in bijlage AI1. Voor het logboek is slechts een extra kolom toegevoegd aan het tijdspad waarin korte notities beschreven konden worden. Uiteindelijk was dit logboek de leidraad voor het reflecteren op de realisatie van het beroepsproduct (Bijlage AI, persoonlijke communicatie, 20 april). Verschillende stappen worden hieronder op chronologische volgorde verder toegelicht.

Voor de ontwikkeling van de themakaart is in eerste instantie gekeken naar de verworven kennis en literatuur van het projectplan (Sonneveld, 2022). Op deze manier kwam er snel vorm in de informatie die in de themakaart terug te zien moest zijn. Ook de enquête aan de casusregisseurs (Bijlage T, persoonlijke communicatie, 23 november 2023) gaf een helder beeld van de behoefte binnen het kernteam. Voor de richtlijnen onderaan de themakaart, is gebruik gemaakt van de selectie aan hulpvragen die in het hoofdstuk hulpvragen van het projectplan naar voren kwamen (Sonneveld, 2022). Het ontwikkelen van een eerste concept was dan ook al gestructureerd en volledig. Het eerste concept is getoond aan een aantal collega's, mede studenten en docenten. Omdat de reacties positief waren is het eerste concept al direct doorontwikkeld. Zo was het advies van de docent een afbeelding te gebruiken en rekening te houden met de aantrekkelijkheid van het document. Gaandeweg ontstond er een helder concept van hoe de themakaart eruit zou kunnen zien.

Daarnaast is geprobeerd feedback te verwerven over de vormgeving via een docent met kennis en ervaring op het gebied van kunst en theater. Helaas was de docent langdurig ziek en kon ze geen feedback geven. In eerste instantie reageerde ze dat ze bij beterschap zo snel mogelijk feedback zou geven, maar toen wist men nog niet dat er maanden overheen zouden gaan. In afwachting op een reactie is er niet gekeken naar een ander persoon met kennis en ervaring op het gebied van beeldvorming en toen duidelijk werd dat de docent niet meer zou reageren was het fabricaat al af. In deze situatie was het beter geweest als de vraag was uitgezet naar twee experts, zodat er minder afhankelijkheid zou zijn van één persoon.

In de tussentijd heeft de ontwikkeling van de themakaart niet stil gestaan. Zo vond op 26 januari een presentatie voor alle casusregisseurs plaats. Hier werden de verschillende stakeholders die betrokken zijn in het gebruik van de themakaart bereikt. Voor alle stakeholders werd duidelijk wat de meerwaarde van de themakaart over hoogbegaafdheid is en ze kregen de ruimte hun mening en visie in te brengen. Tijdens deze presentatie werd de interesse van collega's gewekt, kennis gedeeld en feedback verworven op het prototype van het fabricaat (Bijlage V, persoonlijke communicatie, 26 januari 2023). De feedback is verzameld aan de hand van blauwe en gele kaartjes waar iedereen tips en tops op kon schrijven. Dit was een prettige manier om iedereen te laten meedenken en direct reacties te werven. De vele reacties zijn gestructureerd (Bijlage V, persoonlijke communicatie, 26 januari 2023) om te kijken wat de overeenkomsten waren. Alle tips over mogelijke toevoegingen zijn onderzocht en afgewogen. Verschillende afwegingskaders waren; Is het in de regio? Is het speciaal voor hoogbegaafdheid of valt het meer binnen het algemene aanbod? Sluit het aan op de hulpvragen van cliënten en de vragen van casusregisseurs? De presentatie was van belang om de casusregisseurs te betrekken bij de ontwikkeling van de themakaart, maar ook om kennis te delen. Tijdens de

presentatie is namelijk tijd en aandacht besteed aan het delen van de uitkomsten van de onderzoeksfase (Sonneveld, 2022). Theorieën over hoogbegaafdheid, verschillende visies van professors en gesignaleerde knelpunten van het kernteam kwamen hierbij aan bod. Gedurende de presentatie was er gelegenheid om vragen te stellen of te reageren op het gepresenteerde onderdeel. Op deze manier zijn de casusregisseurs betrokken geraakt bij het onderzoek en de door ontwikkeling van het eindproduct.

De conceptversie van de themakaart is op 30 januari besproken met de gedragswetenschapper (Bijlage AA, persoonlijke communicatie, 30 januari 2023). Ze gaf het advies om naar een recent uitgekomen sociale kaart van de H10 te kijken. Dit omdat ze merkte dat er weinig aanbod vanuit zorg in natura leek te zijn en een groot aanbod in het persoonsgebonden budget. Niet voor iedereen is een persoonsgebonden budget geschikt en daarom zijn aanbieders vanuit zorg in natura belangrijk. Op verzoek is de nieuw uitgekomen sociale kaart bestudeerd en de organisaties die naar boven kwamen zijn onderzocht op relevantie. Hier zijn uiteindelijk de organisaties 'De blauwe zeester' en 'Lorentz' uitgekomen. In overleg met de gedragswetenschapper is ervoor gekozen deze twee organisaties op te nemen in de themakaart, ondanks dat hier vanuit het kernteam geen ervaring mee is.

Eén van de tips naar aanleiding van de presentatie was het boek 'slim maar...' (Dawson & Guare, 2009). In eerste instantie leek dit boek meer bedoeld voor kinderen met ADHD. Het boek was dik, niet eenvoudig te hanteren en gericht op ADHD, daarom is hij niet toegevoegd aan de themakaart. Halverwege april kwam aan het licht dat deze constatering onjuist was. Het boek was gericht op kinderen die moeite hebben met hun executieve functies. Het bekijken van een video van Tijl Koenderink (NoviloInternational, 2013) maakte duidelijk dat hoogbegaafde kinderen moeite hebben met hun executieve functies. Deze functies hebben ze onvoldoende ontwikkeld, doordat het brein van hoogbegaafde kinderen leert door na te denken en niet door te doen. Als dingen lastiger worden zal dan opvallen dat hoogbegaafde kinderen het niet kunnen, omdat ze de basis niet goed geautomatiseerd hebben (NoviloInternational, 2013). Het was voor de themakaart een te late ontdekking om mee te nemen in de ontwikkeling. Wel is er verder onderzoek gedaan naar de kennis die Koenderink deelt en zijn YouTube video's blijken onmisbaar te zijn voor de themakaart. Met deze reden is na afronding van het beroepsproduct zijn YouTube account (NoviloInternational, 2013) toegevoegd aan de themakaart.

Het voordeel van de themakaart is dat hij eenvoudig aangepast kan worden. Zo kan de kennis van Koenderink er alsnog aan worden toegevoegd. Dit geldt ook voor veranderingen in de laatste kolom betreft de richtlijnen/sociale kaart. Mogelijk komen er nieuwe organisaties of tools bij, deze kunnen dan door de organisatie zelf worden toegevoegd.

Begin maart verscheen de themakaart op de O-schijf, zodat collega's ermee aan de slag konden. Direct onder de themakaart stond een link naar een enquête (Bijlage AK, persoonlijke communicatie, 6 april 2023). Hiermee konden collega's in 5 muisklikken laten weten dat ze de themakaart hadden gebruikt en wat hun ervaring was. Dat de themakaart beschikbaar was werd eerst aangekondigd in de nieuwsbrief (Bijlage AD, persoonlijke communicatie, 28 februari 2023). Een kleine week later kwam hier nog een mail (Bijlage AE, persoonlijke communicatie, 13 maart 2023) achteraan, zodat iedereen het nieuws gehoord zou hebben. In de loop van de maand kwamen er collega's naar mij toe dat bijvoorbeeld een koppeling niet werkte (Bijlage AG, persoonlijke communicatie, 20 maart 2023). Hierin was iets misgegaan en dit heeft veel energie gekost om werkend te krijgen. Eind maart waren er nog geen reacties op de enquête en dit was een kleine tegenslag. De vraag kwam op, wordt de themakaart niet gebruikt of wordt alleen de enquête niet ingevuld? Van verschillende collega's was duidelijk dat ze een hoogbegaafde jeugdige hadden. Daarbij waren er collega's geweest die hadden

opgemerkt dat koppelingen niet werkten. In overleg met de docent is er besloten een deadline te zetten waarbinnen er tenminste vijf reacties verzameld zijn. Om dit te bereiken was het van belang de themakaart meer onder de aandacht te brengen en actief reacties te verzamelen. Met deze kennis is ervoor gekozen bepaalde collega's een individuele mail te sturen ter herinnering. Uiteindelijk zijn vijf collega's via de mail benaderd om de enquête in te vullen, hier kwam één reactie op. Daarbij was er van de themakaart een poster uitgeprint om op alle kantoren te hangen, met als doel collega's te prikkelen. Daarnaast zijn ook collega's individueel gesproken en gevraagd de enquête in te vullen. Het benadrukken van het belang van de enquête hielp, dit resulteerde in drie nieuwe reacties. Uiteindelijk is ervoor gekozen nog éénmaal een mail teambreed te sturen, met de mededeling dat er nog reacties nodig waren voor het weekend. Het resultaat was op 6 april 2023 zeven reacties (Bijlage AK, persoonlijke communicatie, 6 april 2023).

De reacties van collega's waren overwegend positief zoals te zien is in (Bijlage AK, persoonlijke communicatie, 6 april 2023). Alle respondenten geven aan dat ze de themakaart opnieuw zouden raadplegen. Daarbij geven alle respondenten aan dat ze in de themakaart konden vinden waarnaar ze zochten. De respondenten geven met name aan dat ze de themakaart raadpleegden om meer kennis over hoogbegaafdheid te verwerven. Ook is er een respondent geweest die in de themakaart daadwerkelijk opzoek ging naar wat een geschikte aanpak van de hulpvraag van de cliënt zou kunnen zijn. In de vrije opmerkingen (bijlage AK6, persoonlijke communicatie, 6 april) zijn drie reacties geplaatst, 'Ziet er goed uit', 'Fijne informatiebron' en 'een overzichtelijk document, handig in gebruik'. Deze reacties laten zien dat het document goed bevalt bij de gebruikers!

Het valt binnen de verwachtingen dat zeven casusregisseurs de themakaart gebruikt hebben. Immers komt de doelgroep hoogbegaafde jeugdigen in kleine aantallen voor binnen het kernteam. Dit maakte het extra belangrijk dat er gebundelde informatie over te vinden zou zijn, want een gemiddelde casusregisseur komt slechts één tot vier keer per vijf jaar in aanraking met hoogbegaafde jeugdigen (Bijlage T2, persoonlijke communicatie, 23 november 2022).

4. Evaluatie kennisdeling

Op 26 januari waren er ongeveer twintig casusregisseurs aanwezig bij de presentatie over hoogbegaafdheid. Tijdens deze presentatie is iedereen meegenomen in de kennis en ervaringen die waren opgedaan tijdens het onderzoek van het projectplan (Sonneveld, 2022). Op deze manier is de interesse van collega's gewekt en het belang van het onderwerp toegelicht aan collega's. Met een positief resultaat, zoals te zien is in de tops (Bijlage V2, persoonlijke communicatie, 26 januari 2023).

Echter zou alleen een presentatie ontoereikend zijn. Individuele casusregisseurs komen namelijk onregelmatig in contact met hoogbegaafde jeugdige, dit is ook terug te zien in de enquête (Bijlage T2, persoonlijke communicatie, 23 november 2022). Als het geleerde lang niet toegepast wordt dan zal de kennis weer verwateren. Daarom is een themakaart op zichzelf al een methode om kennis te delen en levend te houden. Iedereen binnen het kernteam kan deze handvatten raadplegen wanneer zij te maken krijgen met een, aan hoogbegaafdheid gerelateerde hulpvraag. Omdat de themakaart mogelijk veranderd staat er een kopie op de O-schijf waar wijzigingen in aangebracht kunnen worden. Mochten koppelingen niet meer bestaan of er nieuwe koppelingen bijkomen dan kan in theorie iedereen de wijzigingen doorvoeren. Het document is ontwikkeld met de basisfuncties van Word, zoals koppelingen en tekstvakken. Het document wat iedereen gebruikt is getransformeerd naar een Pdf-bestand, om te voorkomen dat mensen per ongeluk wijzigingen aanbrengen. Hoe je wijzigingen aanbrengt in het Word document en hoe je deze naar PDF transformeert is opgenomen in een stappenplan welke ook op de O-schijf te vinden is (Bijlage AJ, persoonlijke communicatie, 5 april 2023). De organisatie kan op deze manier zelf aan de slag om de themakaart up-to-date te houden.

De themakaart zou ook voor andere organisaties bruikbaar kunnen zijn, hierbij kan dan gedacht worden aan bijvoorbeeld een sociaal kernteam in een ander gebied. Wel zouden er dan wijzigingen doorgevoerd moeten worden, om de themakaart te laten aansluiten op de andere omgeving. Zo zullen de aanbevolen organisaties in Groningen er anders uit zien dan in Pijnacker-Nootdorp. Daarnaast werkt een groot deel van de koppelingen niet als je het document doorstuurt, doordat de koppelingen intern zijn gemaakt. Een andere organisatie zou de koppelingen in de themakaart dus moeten installeren op hun online omgeving en op hun regio, dit zou enkele uren in beslag nemen.

5. Slotwoord

De gehele ontwikkeling van de themakaart over hoogbegaafdheid is begonnen bij het gesignaleerde vraagstuk. De vraag was 'Hoe kan het kernteam van de gemeente Pijnacker-Nootdorp omgaan met een aan hoogbegaafdheid gerelateerde hulpvraag van jeugdigen?' (Sonneveld, 2022). Na onderzoek in de theorie, praktijk en overleg met de opdrachtgever is er gekozen om een themakaart te ontwikkelen. Het resultaat is te zien in bijlage AL. Het doel van de themakaart was om het kernteam handvatten te geven over de manier waarop casusregisseurs in de praktijk om kunnen gaan met een aan hoogbegaafdheid gerelateerde hulpvraag. Uit de evaluatie enquête (Bijlage AK, persoonlijke communicatie, 6 april 2023) blijkt dat de themakaart door het kernteam als een prettig hulpmiddel is ervaren. Daarbij is er ruimte voor het kernteam om zelf de themakaart te wijzigen en verfijnen met behulp van het stappenplan (Bijlage AJ, persoonlijke communicatie, 5 april 2023).

Het onderzoek naar hoogbegaafdheid heeft mij persoonlijk veel kennis en ervaring opgeleverd. De doelgroep spreekt mijn interesses aan en het was dan ook een plezier om mij hier verder in te verdiepen. Daarnaast vond ik het heel leuk om mijn collega's te ondersteunen bij de aan hoogbegaafdheid gerelateerde hulpvragen en mijn ontwikkelde kennis met het kernteam te delen.

Het hele kernteam van de gemeente Pijnacker-Nootdorp heeft bijgedragen aan de ontwikkeling en het succes van de themakaart over hoogbegaafdheid, hiervoor wil ik het kernteam hartelijk bedanken! Daarnaast wil ik de docenten van de Haagse Hogeschool, opleiding Social Work 2019-2023, bedanken voor hun begeleiding en steun in mijn ontwikkeling tot professional en de ontwikkeling van dit beroepsproduct.

6. Literatuurlijst

- Buromare. (2022, 10 oktober). *Home - Buromare*. Geraadpleegd op 11 december 2022, van <https://buromare.nl/>
- Drukwerk MAX. (2019, 5 maart). *De 10 basiselementen van een goed design*. Geraadpleegd op 24 maart 2023, van <https://blog.drukwerkmax.nl/de-10-basiselementen-van-een-goed-design/>
- Dawson, P., & Guare, R. (2009). *Slim maar... help kinderen hun talenten benutten door hun executieve functies te versterken*. Hogrefe Uitgevers BV
- Elfae graphics (2021, 5 augustus). *8 Principes van (Grafische) Vormgeving*. design, druk- en printwerk. Geraadpleegd op 24 maart 2023, van [https://elfae.com/8-principes-van-grafischevormgeving/#:~:text=De%20principes%20van%20design%20zijn,%2C%20en%20\(wit\)ruimte.](https://elfae.com/8-principes-van-grafischevormgeving/#:~:text=De%20principes%20van%20design%20zijn,%2C%20en%20(wit)ruimte.)
- Hofland, M. (z.d.). *Een intense reis: asynchrone ontwikkeling*. Geraadpleegd op 10 januari 2023, van <https://www.eenintensereis.nl/asynchrone-ontwikkeling/>
- Holanda Coelho de, G. L., Hanel, P. H. P., & Wolf, L. J. (2020). *The Very Efficient Assessment of Need for Cognition: Developing a Six-Item Version*. 27(8), 1870–1885. <https://doi.org/10.1177/1073191118793208>
- Jongbegaafd. (2015, 24 februari). *Zes type hoogbegaafde*. Geraadpleegd op 8 januari 2023, van <https://www.jongbegaafd.nl/zes-typen-hoogbegaafden/>
- Kaldenbach, Y. (2014). *Over de waarde en de beperkingen van intelligentieonderzoek*. gifted@248, 42–44. Geraadpleegd op 10-11-2022, van <https://www.giftedmagazine.nl>
- Kieboom, T. (z.d.). *Het Zijnsluik van Tessa Kieboom*. Geraadpleegd op 20-11-2022, van <https://hoebegaafd.jimdo.com/hoogbegaafdheid/kieboom/>
- Mendaglio, S. (2008). *Dabrowski's Theory of Positive Disintegration*. Amsterdam University Press.
- Musica EduArta. (2022, 18 juli). *Kenmerken hoogbegaafd kind - MusicaEduArta.nl*. MusicaEduArta.nl. Geraadpleegd op 20 November 2022, van <https://musicaeduarda.nl/kenmerken-hoogbegaafd-kind/>
- NoviloInternational. (2013, 8 februari). *Onderpresteren en het persoonlijke verhaal van Tijl Koenderink* [Video]. YouTube. Geraadpleegd op 7 april, van <https://www.youtube.com/watch?v=epA6OGra9tk>
- Sonneveld, K. (2022, 30 november). *Projectplan: Hoe kan het kernteam van de gemeente Pijnacker-Nootdorp omgaan met een aan hoogbegaafdheid gerelateerde hulpvraag van jeugdigen?* De Haagse hogeschool
- Webb, J. T. & Gore, J. L. (2020). *De begeleiding van hoogbegaafde kinderen* (3de editie). Koninklijke Van Gorcum.
- WISC-V-NL (2018) *Wechsler Intelligence Scale for Children, Technische handleiding* (5de editie). Pearson

Wolters, C. (2020). *Meer dan slim: Talentgerichte begeleiding van kinderen en jongeren* (1ste editie). Pica.

Zetten van, M. (2013). *Ben jij een cheetah?* (1ste editie). Novio

Zobegaafd redactie. (2022, 8 september). *Meervoudige intelligentie*. Zobegaafd.nl. Geraadpleegd op 10 november 2022, van <https://www.zobegaafd.nl/meervoudige-intelligentie/>

Bijlage

Bijlage A, persoonlijke communicatie, 5 oktober 2022

Koffieautomaat gesprekken met verschillende collega's en hun eerst indruk over het onderwerp hoogbegaafdheid.

Van 4 casusregisseurs kreeg ik signalen dat ze niet goed weten hoe je met HB omgaat. In gesprekken met collega's vind ik het opmerkelijk dat iedereen de ontwikkelingspsychopathologie uit zijn hoofd kent. Iedereen weet ook dat hoogbegaafdheid bestaat, maar als je doorvraagt weet niemand er het fijne van. Als ik vraag waar collega's tegen aan lopen als het gaat om hoogbegaafdheid komen er vele antwoorden, zoals wat moeten we met hun school? Ik heb er gewoon te weinig kennis over, is gedragsonderzoek nodig? Enzv.

Bijlage B, persoonlijke communicatie, 5 oktober 2022

Overleg met de gedragswetenschapper van het kernteam.

Van de gedragswetenschapper (opdrachtgever) kreeg ik tijdens het overleg mee dat er eigenlijk geen richtinggevend kader bestaat rondom hoogbegaafdheid en dat er nu vooral per zaak en hulpvraag gekeken wordt naar het gezin, waarbij er mogelijk onvoldoende kennis is over de invloed van hoogbegaafdheid op de zorgvraag. Daarbij gaf ze aan dat het moeilijk is om door te verwijzen naar een passende organisatie en ze kon alleen klimkoord opnoemen als optie binnen de H10. Het is eenvoudiger voor zowel het kernteam als voor de cliënt om een hulpaanbieder binnen de H10 te gebruiken. Het alternatief is een PGB, maar dit is een geld concept wat door ouders beheerd moet worden en waar niet alle ouders voor in aanmerking komen. Iemand met schulden komt niet in aanmerking en ook wordt het sterk afgeraden wanneer ingeschat wordt dat een PGB voor ouders te lastig is. De gedragswetenschapper steunt de opdracht om te onderzoeken wat het kernteam beter/anders kan doen in de behandeling van hoogbegaafde kinderen.

Bijlage C, persoonlijke communicatie, 17 oktober 2022

R. is medewerker van het kernteam, in een interview verteld hij hoe de begeleiding aan 2 hoogbegaafde jeugdigen is verlopen.

Heeft in de afgelopen 3 jaar, 2 casussen opgepakt en afgesloten die een hulpvraag hadden voortkomend uit hoogbegaafdheid. Het gaat om een jongetje die 5 jaar was bij aanmelding en een meisje van 8 jaar.

Het meisje kwam bij het kernteam, omdat ze niet meer naar school wilde. Toen ze 4 was, is er al diagnostisch onderzoek geweest. Hier kwam een groot verschil uit tussen de verbale en performale intelligentie, ouders noemen dat het meisje uitzonderlijk hoogbegaafd waren opzoek naar een alternatieve vorm van onderwijs en eventuele vergoedingen om bepaalde extra ondersteuning in te zetten op het gebied van onderwijs. Voor het kernteam en de jeugdwet lag er geen duidelijke hulpvraag, desondanks heeft het kernteam regie gevoerd en ad Astra ingezet voor ouderbegeleiding. R heeft de casus overgenomen van een andere collega toen het meisje niet meer naar school ging. i.p.v. school hebben ouders er voor

gekozen thuisonderwijs te geven en ze hebben hiervoor toestemming gekregen van leerplicht. Van het kernteam hadden ouders de wens voor vergoedingen om het thuis onderwijs vorm te geven, zo wilde ze en speciale docent inhuren om vioolles te geven en ze wilde een jaarkaart om naar museums te kunnen. Ouders richten zich vooral op het schoolse vlak, de leeruitdaging, terwijl het kernteam vooral zorgen had op de sociaal emotionele ontwikkeling van het meisje. R beschrijft de hulpverlening niet als een succes ervaring, het dossier is gesloten zonder dat de problemen echt opgelost zijn. Het meisje volgt nu thuisonderwijs en ouders bekostigen zelf alle extra uitdaging. R ervaaarde dat de communicatie met ouders moeizaam ging. De ouders leken andere verwachtingen te hebben bij de hulp/ondersteuning die er geboden kon worden vanuit het Kernteam. Daarnaast kwam naar voren dat het voor de ouders lastig was om kleine stappen te zetten. Ouders leken al direct 4 a 5 stappen verder te denken en dit zorgde ervoor dat de eerste stap al niet werd gemaakt. De hulp van ad Astra is stopgezet omdat ze ouders verder niet konden ondersteunen. Ze zijn voor ouders helpend geweest in de communicatie met o.a. school, maar konden verder niks meer betekenen op het gebied van een hulpvraag voor een jeugdige. Het kernteam heeft in totaal 2 jaar regie gevoerd, maar konden verder ook niks meer betekenen in de situatie. Immers hadden ouders alleen een hulpvraag op schoolse vlakken en de cognitieve ontwikkeling en richtte ze zich niet op de sociaal emotionele ontwikkeling. Ouders vroegen om gespecialiseerde begeleiding met name met expertise op uitmuntend hoogbegaafdheid en gericht op het ondersteunen van ouders. In deze situatie was vooral de samenwerking met de diverse organisaties van belang, iedereen zat op een lijn. Voor nu krijgt het meisje thuisonderwijs, maar R verwacht dat ze ooit terugkomt. Bijvoorbeeld als ze naar het voortgezet onderwijs gaat.

Het jongetje kwam op 5-jarige leeftijd bij het kernteam. Hij liep op school op alle vlakken vast. Het was duidelijk dat hij snel leerde, maar hij beleefde emoties zeer intens. Dit resulteerde regelmatig in boosheid bij de jongen. Thuis speelde dit ook en ouders wisten zich geen raad. In eerste instantie hebben ouders de CBCL-vragenlijst ingevuld en later vervolgd door diagnostisch onderzoek bij Dotado. Hier kwam een IQ-uitslag van 133 uit. R geeft aan dat hoogbegaafdheid geen stoornis is en dat er dus ook niet vanzelfsprekend direct bekostiging is vanuit de jeugdwet. Ondertussen liep het jongetje vast op school. Vanuit de Jeugdwet is toen hulp ingezet gericht op het herkennen en uiten van emoties. Er zijn overleggen geweest met ouders en school. Ouders kwamen met school in conflict, doordat de school niet kon bieden wat ouders als noodzakelijk zagen. R heeft zelf geen problemen ervaren in de samenwerking met ouders.

Doordat ouders binnen de hulpverlening en de gesprekken op school gericht waren op de problemen die speelden, was het soms lastig te onderscheiden welk gedrag bij een normale ontwikkeling hoort en welk gedrag in de probleemcategorie valt.

Omdat het jongetje sociaal emotioneel vast liep en moeite had met de intensiteit van zijn emoties en het reguleren hiervan heeft het kernteam vanuit de jeugdwet hulp ingezet. Deze hulp moest via een onderaannemer schap bekostig worden. Zo is de financiering via klimkoord gegaan, die aangesloten is bij de H10 en klimkoord heeft dan weer PMT bij Zonkinderen ingezet. (PMT Zonkinderen is niet aangesloten bij de H10, maar wel gecontracteerd met klimkoord). Bij de PMT maakte hij flinke stappen en hij kreeg prikkels en

emoties beter onder controle. Ook kan hij nu beter praten over wat hem dwars zit en is hij thuis minder boos. Op school is er een grote zoektocht geweest naar de juiste balans in uitdaging en leren leren. Het jongetje heeft nu 2 keer een jaar over geslagen en hij zit nu in groep 6. School biedt hem verrijking en stof om te leren leren aan, doordat een medewerker hem Russisch zal leren. Door een vreemde taal te leren zal hij een totaal nieuwe uitdaging aan gaan. Het kernteam heeft de casus afgesloten met een succes ervaring. Het jongetje volgt onderwijs en wordt uitgedaagd. Hij heeft zijn emoties beter onder controle en er is duidelijkheid waar de problemen vandaan komen. Het is een out of the box, oplossing geworden die voor nu lijkt aan te sluiten. Het enige waar nu nog twijfels over zijn bij R is de keuze om twee klassen over te slaan, immers is hij nu wel echt een jonkie in de klas. Vooralsnog lijkt deze oplossing te werken.

Hierbij bevestig ik, R., bovenstaande verslag gelezen te hebben het eens te zijn met het beschreven verhaal.

Datum: 17-10-2022 Locatie: Pijnacker Handtekening: Remco Brander - Akkoord

Bijlage D, persoonlijke communicatie, 11 oktober 2022

Naar aanleiding van de lijst met schooluitvallers van casusregisseurs, is onderzocht wat de verhoudingen zijn met hoogbegaafde schooluitvallers.

Het kernteam Pijnacker-Nootdorp houdt bij hoeveel kinderen in de gemeente leerplichtig zijn, maar op het moment geen onderwijs volgen. Binnen deze lijst ben ik opzoek gegaan naar uitvallers die ook hoogbegaafd zijn. Met de informatie die op 11-10-2022 bekend was, is gerekend.

Tabel D1

	<i>Totaal uitgevallen</i>	<i>Waarvan hoogbegaafd</i>	<i>%</i>
<i>Primair onderwijs</i>	12 leerlingen	3 leerlingen	25%
<i>Voortgezet onderwijs</i>	27 leerlingen	3 leerlingen	11%

Bijlage E, persoonlijke communicatie, 11 oktober 2022

Berekening hoeveel inwoners in de gemeente hoogbegaafd zouden zijn.

In de gemeente Pijnacker-Nootdorp telt het CBS in 2022 11.924 kinderen tussen de 4 en 19 jaar. Ervan uit gaande dat 2,3% van de bevolking hoogbegaafd is kom je op een totaal van 274 hoogbegaafde schoolgaande kinderen in de gemeente Pijnacker Nootdrop in 2022. Van de totale bevolking van Pijnacker-Nootdorp gaat het om 2,3% van de 57.290, dus 1318 mensen.

Bijlage F, persoonlijke communicatie, 22 september 2022

Breed overleg met school en ouders van persoon.

School wil graag handvatten, zodat ze beter om kunnen gaan met de woedeaanvallen. Hij heeft moeite met uitgestelde aandacht en school vraagt ook handvatten hoe ze hiermee om kunnen gaan.

Ouders geven aan dat ze behoefte hebben aan duidelijkheid, wat er met hem is en hoe ze hem kunnen helpen. Ouders en school vragen zich af: is hij emotioneel sterk genoeg om over te gaan naar groep 5 en heeft hij hier baat bij?

Na overleg in het MDO is er besloten dat het kernteam breed onderzoek toekent aan persoon.

[Bijlage G, persoonlijke communicatie, 27 oktober 2022](#)

Intakegesprek moeder P7 uit de documentenanalyse.

Moeder verteld dat er op school dingen spelen tussen kinderen, waarin P7 niet zozeer betrokken is. Ze verwacht dat school haar benadert als er iets is en is hierin afwachtend. Moeder is niet heel fanatiek in het lezen van artikelen rondom bijvoorbeeld hoogbegaafdheid, ze heeft dyslexie en dit maakt dat lezen minder vanzelf gaat. Ze vindt het op een bepaalde manier lastig om het gedrag van P7 met hemzelf te bespreken. Thuis zijn er moeilijkheden rondom het rigide gedrag, sterke rechtvaardigheidsgevoel, overprikkeling en boosheid. In eerste instantie gaf de medewerker wat leesstof mee, de opdracht om in gesprek te gaan en de opdracht om een overzichtelijke week-familie- planner bij te houden.

[Bijlage H, persoonlijke communicatie, 9 november 2022](#)

Intakegesprek ouders hoogbegaafd kind

Ouders komen naar het kernteam met een hulpvraag. Omdat het hun dochter, 9 jaar, niet lukt gefocust te blijven tijdens de lessen. Eerder had ze al een IQ test gehad waarbij ze stabiel een IQ van 120 had met 1 uitschieter in het zeer hoge vlak, op het gebied van taal. Het meisje is ook heel goed in taal, ze spreekt Engels, Duits en Nederlands. Daarnaast is ze erg creatief en heeft ze uiteenlopende interesses. Zo speelt ze verschillende instrumenten en is ze sportief. Al voor het gesprek met het kernteam hebben ouders een onderzoek naar ADHD laten doen en hier is ADD uitgekomen. Daarnaast hadden ouders al een langer vermoede van faalangst en dit is bevestigd. Ouders beschrijven dat ze vooral last heeft van haar faalangst op schoolse vlakken die haar minder goed liggen. Met de juiste motivatie lukt het om wiskunde te maken maar vaak ook niet. Het meisje krijgt nu Psycho-educatie op het gebied van ADD en mogelijk vervolgd door een faalangst training. Ouders zeggen dat ze tegen het randje van hoogbegaafdheid aan zit, gekeken naar de IQ-grens van 130.

[Bijlage I, persoonlijke communicatie, 9 november 2022](#)

J. Begeleidt een jongen die regelmatig uitvalt op school, hierover J. geïnterviewd.

Hij is in groep 5 en 6 niet naar school geweest. De groepen 5 en 6 heeft hij vervolgens met sprongen ingehaald, zodat hij met de rest van zijn klas kon doorstromen naar het voortgezet onderwijs. Hoewel zijn scores toen niet lieten zien dat hij VWO-niveau aan kon, mocht hij toch uitstromen op VWO-niveau. Nu gaat het op het voortgezet onderwijs ook met ups en downs. Hij is ieder jaar wel gewoon overgegaan naar het volgende leerjaar, maar hij heeft

verschillende periodes tekorten gehaald. Ondanks dat hij veel absent is van school mocht hij na de zomer toch starten en mocht zelfs naar het gymnasium. Verschillende hulpverlening sloeg hij al die jaren af. Alleen remedial teaching liet hij toe, zolang het over schoolwerk ging. Hulpverleners hadden hem ook willen begeleiden in sociaal emotionele vaardigheden, maar dit wilde hij niet. De jongen is zelfbepalend en tegendraads, hij weigert naar school te gaan, omdat hij hier het nut niet van inziet. Vaak zat hij thuis en hij gamede veel. In de thuissituatie van de jongen heeft er een traumatische ervaring plaats gevonden, waarvoor hij ook niet geholpen wilde worden. Wel heeft deze ervaring het gezin ontwricht en dit maakt de situatie complexer. De grootste reden dat hulpverlening niet van de grond kwam, was doordat de hij niet wilde meewerken. Er is een tijdje een begeleider in beeld geweest, waardoor hij wel naar school ging. Dit kwam vooral doordat deze begeleider hem ophaalde en naar school bracht. De case loopt nog en er is met de jongen afgesproken dat hij vanaf de herfst naar school gaat, maar dat er verder niks van hem verwacht wordt. Men vraagt alleen zijn aanwezigheid.

[Bijlage J, persoonlijke communicatie, 10 november 2022](#)

Kort gesprek over hoe CGT aansloeg bij hoogbegaafde jeugdige.

Mijn collega vertelde tijdens haar vorige werk te maken te hebben gehad met twee hoogbegaafde jeugdige waarbij ze CGT toepaste. Ze vertelde dat alle twee de jeugdige de opdrachten en dergelijke goed begrepen. De vertaalslag maken van het geleerde toepassen in de praktijk was lastiger voor de jeugdige. Het jongetje had hierin de vrijheid genomen om het verhaal te koppelen aan een fantasieverhaal. Hij had een verhaal gevormd bij het 5G schema en dit fantasieverhaal kon hij gebruiken om het in de praktijk toe te passen.

[Bijlage K, persoonlijke communicatie, 10 november 2022](#)

Kort gesprek hoogbegaafdheid.

Tijdens het gesprek over hoogbegaafdheid kwam een collega met de constatering dat ze eigenlijk een ander beeld had bij hoogbegaafdheid dan dat ik in mijn onderzoek tot dan toe had beschreven. Ook hebben andere collega's mij gevraagd wat ik dan precies onderzoek en de vraag 'wanneer is iemand hoogbegaafd?' Hoor ik veel terug. Als ik aangeef dat die IQ-grens van 130 eigenlijk niet zo hard is zijn vele verbaasd.

[Bijlage L, persoonlijke communicatie, 11 november 2022](#)

Telefonisch interview afgenomen, om te onderzoeken hoe CGT aansloeg bij hoogbegaafde jeugdige.

N. Heeft bij 2 jongeren CGT toegepast, deze jongeren zijn nog in hulptraject.

Eerst wordt jeugdige 1 van 17 jaar besproken. 2 jaar geleden via de huisarts aangemeld met somberheid klachten. Na een verdiepend gesprek bleek dat ze heel negatief denkt en heel erg nadenkt over wat andere van haar vinden of denken, zowel op school als thuis. Sociale situaties op school geven haar heel veel prikkels en zijn heel stressvol. Ze sloeg dicht. N. Is met haar opzoek gegaan naar een balans tussen inspanning en ontspanning, ook om meer gevoel te krijgen in haar eigen lichaam. Toen was al bekend dat ze hoogbegaafd is, dit onderzoek hebben ouders ongeveer 3 jaar geleden al ingezet. N. Is aan de slag gegaan met het inzichtelijk maken van haar spanningsboog, maar dit was voor haar heel ingewikkeld. Ze

wist niet wat ze voelde en vooral ook niet wat ze daarmee moest. Toen hebben we vooral naar praktische dingen gekeken, wat kan je doen en wat kan jou helpen. Het praktische van ademhalingsoefeningen en dergelijke dat lukte haar wel, maar het was voor haar nog steeds heel lastig om bij haar gevoel te komen. Toen is ingezet om de negatieve gedachten die ze heeft te vangen en die te onderzoeken. Het doel was om de negatieve gedachte te doorbreken en om te zetten naar positieve gedachten. Ze was continu bezig met negatieve gedachten over wat anderen van haar vonden, die ervoor zorgde dat ze sociale contacten uit de weg ging. Ze durfde op school en thuis geen sociale contacten aan te gaan. Cognitief begreep ze het heel goed, maar ze kon de tools niet toepassen in de praktijk. Ze begreep dat een negatieve gedachte een negatief gevoel geeft en ze wist in theorie wat ze hiertegen kon doen. In de praktijk was de stress en paniek in haar hoofd eigenlijk continu te hoog, waardoor ze hier niet aan toe komt. In een gesprek erachter gekomen dat de sessies met POJ niet toereikend genoeg waren. Ze heeft in een gesprek aangegeven dat corona ervoor heeft gezorgd dat ze kon vluchten voor deze sociale contacten. Ze vond het heerlijk onderwijs te volgen vanuit haar eigen bubbel. Toen ze weer naar school moest is ze eigenlijk gaan blokkeren zelf zei ze: 'ik wist voor corona een beetje hoe ik een gesprek aan moest gaan en hoe ik contact moest hebben met leeftijdsgenoten, doordat ik het elke dag deed. Door corona heb ik veel meer rust ervaren, maar is het patroon en de gewenning van sociaal contact compleet weggefallen'. Hierdoor is haar spanning en paniek momenteel 10 keer hoger. Tijdens de sessies kwam naar voren of er niet toch meer aan de hand was. Ze heeft ondertussen onderzoek gehad waar ook autisme uit is gekomen. Ze heeft toen een Boba coach gehad, maar met hun zet ze eigenlijk ook niet de stappen. Kind en praktijk zal het nu overnemen en gaat dieper op de problematiek in, op en wat alternatieve manier. Ze gaan nu meer aan de slag met creatieve werkvormen. Helemaal in het begin kon ze slecht op zichzelf reflecteren, maar nu er duidelijkheid is, dat ze ook ASS heeft is dat verbeterd. Ze heeft zich heel erg ingelezen op internet over wat het is. Hierdoor heeft ze veel zelf inzicht gekregen. De diagnose heeft haar geholpen om zichzelf beter te accepteren en beter te leren kennen. Ze heeft nu vooral inzicht in het deel, wat werkt wel voor mij en wat werkt niet voor mij. Het stukje voelen en hoe werkt spanning voor mij en wat kan ik daaraan doen, daarin heeft ze weinig tot geen zelf inzicht. Het toepassen van CGT liep stuk doordat ze blokkeerde op de vraag, hoe kan ik dat anders doen, anders denken anders voelen? De case loopt nog, nu gaat kind in praktijk starten en voert POJ-regie. Daarbij wordt er weer contact gelegd op school, omdat ze nu ziekgemeld staat.

De andere jeugdige weet al sinds groep 3 dat ze hoogbegaafd is, omdat ouders toen merkte dat ze niet goed aansloot op school. Haar broer wist ook dat hij hoogbegaafd was. Na groep 3 heeft ze een nieuwe start gemaakt op een andere school. Naast hoogbegaafd is ze ook dyslectisch, hier heeft ze erg veel last van. Het schijnt dat hoogbegaafdheid helemaal samengaat met dyslexie. Ze is via de huisarts aangemeld, omdat ze somberheid klachten heeft. In het gesprek bleek dat ze het zelf heel mooi kon verwoorden ze zei: 'op de basisschool hoefde ik nooit ergens moeite voor te doen, nu loop ik tegen de lamp want het gaat niet meer vanzelf en ik weet niet hoe ik moet leren.' Hier liet ze zelfinzicht zien, in het stuk dat het op school niet ging. Dit jaar mocht ze haar eigen vakkenpakket kiezen wat ook al heel erg helpend was, hierdoor kon ze de leervakken, zoals geschiedenis laten vallen. Het probleem bij haar

was vooral dat haar spanning heel snel oploopt, zoals de drukte op school. Het vraagt heel veel van haar om zich hierin aan te passen. Ze heeft continu een vol hoofd die zich uitten in somberheid klachten. N. Is aan de slag gegaan met het balans vinden tussen in- en ontspanning en wat helpt haar. Ze kwamen tot de conclusie dat ze heel vrolijk en ontspannen wordt van paarden, sindsdien heeft ze een lease pony. Dit geeft haar veel energie, rust en plezier. N. Is ook aan de slag gegaan met CGT en het maken van denkfouten. Ze begreep dit theoretisch heel goed en in sommige situaties lukte het ook om dit toe te passen. Als ze een toets heeft gemaakt heeft ze zichzelf aangeleerd dat ze het moet loslaten, omdat ze er dan geen controle meer over heeft. In andere situaties lukt het eigenlijk niet om dit toe te passen. Daarnaast had ze zelf ook de vraag 'is er niet meer aan de hand'. Er wordt nu gedacht aan autisme en dit is ook bespreekbaar gemaakt met ouders, ze gaan waarschijnlijk voor onderzoek naar GGZ Delfland, voor meer adviezen en behandeling. De signalen van mogelijk ASS waren, dat ze zich slecht kan concentreren, slecht kan motiveren, moeilijk om ergens aan te beginnen en bezig te blijven en continu een vol hoofd. Het doel van diagnostiek is dat ze zichzelf beter kan begrijpen en van daaruit de behandeling kan krijgen gericht op haar. Op de basisschool heeft ze wel eens een coach gehad, maar daar kan ze zich niks meer van herinneren. Nu gaat N. Met haar verder op het gebied van praktische handvatten, een plek in huis waar ze zich kan concentreren. Dit omdat CGT niet lijkt te helpen en zodat ze de plek van huiswerk en ontspanning ook letterlijk gescheiden houdt. Het traject duurt nu ongeveer een half jaar. N. Denkt dat CGT wel inzicht heeft gegeven in hoe gedachtes werken, maar dit is nog geen oplossing. Het meisje staat open voor hulp, hoewel ze het wel lastig vindt. Ze wil absoluut niet dat school op de hoogte is, omdat ze bang is dat ze anders gezien zal worden. Ze vindt het moeilijk om op zichzelf te reflecteren en zegt als snel dat ze het niet weet, vermoedelijk uit een stukje vermijding. Bang voor het onbekende en de onzekerheid, als ik het niet zeg is het er misschien niet.

[Bijlage M, persoonlijke communicatie, 18 november 2022](#)

Aan Impego (0858085229) de vraag gesteld hoe ze omgaan met hoogbegaafdheid.

Hun reactie: 'Als bij de intake bekend is dat het probleem bij hoogbegaafdheid ligt verwijzen wij door. Als hoogbegaafdheid een onderdeel is en er ook andere problemen spelen bespreken wij onze mogelijkheden met de cliënt en behandelen wij indien gewenst de andere problemen van de cliënt. Er is bij ons niemand gespecialiseerd in hoogbegaafdheid.

[Bijlage N, persoonlijke communicatie, 18 november 2022](#)

Aan Boba (0880335500) de vraag gesteld hoe ze omgaan met hoogbegaafdheid in combinatie met autisme.

Bij Boba zijn naar hun weten geen casusregisseurs gespecialiseerd in hoogbegaafdheid. Wel begeleiden zij kinderen met autisme ook als ze een hogere intelligentie hebben, hiervoor is geen specialistische aanpak.

[Bijlage O, persoonlijke communicatie, 18 november 2022](#)

Aan GewoonBijzonder (0628708999) vragen gesteld m.b.t. Het onderzoek. Wat resulteerde in een gesprek over hulpverlening aan hoogbegaafde jeugdige. In de praktijk behandelen ze cliënten volgen BGGZ en de casusregisseurs zijn gespecialiseerd in hoogbegaafdheid. Veel

gehoorde hulpvragen gaan over; angst, kritisch zijn naar zichzelf, stress, somberheid, zelfbeschadiging, prestatiedruk bij VO-kinderen, negatief zelfbeeld, nare herinneringen etc. Vaak ligt er nog veel meer achter dan de eerstgenoemde hulpvraag. Cliënten met eetproblematiek worden echt doorverwezen, omdat dit een ander specialisme vraagt. Bij GewoonBijzonder wordt weinig interesse gegeven aan een IQ-onderzoek, ook zonder bepaald IQ worden de kinderen behandeld. De veel gebruikte interventies zijn, CGT en dan specifieke onderdelen, zo werkt de stoelen techniek vaak niet en de rechtbank spellen wel. Daarbij sluiten de imaginatie technieken vaak goed aan, alhoewel sommige hier de kriebels van krijgen. In de begeleiding van HB-kinderen is het van belang dat je ze altijd 2 stappen voor bent, ben je dat niet dan krijg je niks voor elkaar. Tijdens de begeleiding zijn kinderen vaak aan het uitproberen, soms zeggen ze dit ook. Ze hebben al veel hulpverleners gehad en weten welke antwoorden je wil horen. Vaak manipuleren ze, dan wel niet expres. Ze krijgen het voor elkaar om om de hete brei heen te draaien en het is lastig tot de kern te komen. Tijdens EMDR wist ik een keer zeker dat iemand niet de waarheid sprak, hier ben ik niet op ingegaan en ouders mede gedeeld van wat er was gebeurd. Of hij nu expres loog of dit zijn waarheid was is niet van verder belang. Naast CGT en EMDR doen we ook TFCT, ACT, oplossingsgericht werken en soms een stukje schematherapie, hoewel ik het fijne hiervan niet kan. Vaak haken HB-kinderen ook af bij de vervolgstappen van schematherapie. Hoewel je zou denken dat iedereen een onderzoek bij iemand die hoogbegaafd is kan afnemen heb ik toch twee keer meegemaakt dat onderzoekers vastliepen en mij vroegen het onderzoek zelf te doen. Dit komt vaak door omdat onderzoekers de cliënt totaal niet begrijpen en dit zorgt voor botsingen. De namen van deze organisaties mogen van de respondent niet genoemd worden in het onderzoek. Ik ben afgestudeerd Dr. orthopedagogen psychologie en heb mijn registraties. Op een VO-school ben ik ook schoolpsycholoog en hier zie je sterk het verschil met 'gewone kinderen' en hoogbegaafde. Normaal kan je iemand met 8 sessies CGT van zijn angst en somberheid helpen, maar bij hoogbegaafde gaat het vaak nog veel verder en dieper. Mijn ideeën over hoogbegaafdheid en autisme zijn dat het bijna niet voorkomt. Soms wanneer op zeer jonge leeftijd IQ-onderzoek is gedaan heb ik meegemaakt dat iemand vroeger een zeer hoog IQ scoorde en later veel lager IQ en ASS. Ik trek de betrouwbaarheid van IQ-onderzoek bij mensen met ASS in twijfel. Iemand met ASS heeft een lage verwerkingssnelheid, de IQ test is op tijd. Dit betekent dat iemand met ASS voor veel vragen te langzaam is en dan de test lager uitvalt. Zelf heb ik dit onderzocht door iemand 2 keer te testen, 1 keer volgens protocol en 1 keer met onbeperkt de tijd. Toen scoorde de persoon ruim 10 punten hoger op IQ. Tijdens een bijeenkomst zei een professor ooit, 'misschien moeten we die IQ-grens van 130 bij mensen met ASS verlagen naar bijvoorbeeld 120'. Dit omdat de snelheid een hoge score belemmert, Maarja Hoogbegaafdheid is ook snel denken. Mensen met ASS hebben 50% kans om een depressie te ontwikkelen, ik merk dat deze kinderen moeilijk over hun gevoel kunnen praten. Ze zijn heel plichtsgetrouw en volgen alle opdrachten op, maar ze kunnen niet bij hun gevoel.

Onze cliënten moeten zelf betalen voor de hulp of een PGB hebben. Wij willen namelijk geen contract met de gemeente, omdat dit veel administratie vraagt en gemeentes willen dat wij informatie en doelen bespreken. Dit is in strijd met onze privacy norm en daarom kunnen wij geen contract afsluiten. Daarbij zouden we dan veel administratie erbij krijgen, die er alleen maar voor dient om te bewijzen dat ik mijn werk goed doe. Hierin hebben wij keuzes

afgewogen en ervoor gekozen geen contract af te sluiten, wat nadelig is voor de mensen die het niet kunnen betalen. Wij hebben de ervaring dat mensen pas bij ons komen als de problemen al erg ver zijn en dat de mensen echt gemotiveerd zijn voor de behandeling.

Bijlage P, persoonlijke communicatie, 21 november 2022

Mail aan opvoedpoli

Ontvangen (pijnacker@opvoedpoli.nl) : Beste Kim,

Wij hebben geen expertise op het gebied van hoogbegaafdheid en bieden ook geen specialistische behandeling hiervoor. Helaas kunnen wij deze vragen dus niet beantwoorden.

Heel veel succes met het onderzoek,

Met vriendelijke groet,

Verstuurd: Beste Opvoedpoli,

Ik doe een onderzoek binnen het kernteam gemeente PIJNACKER-NOOTDORP naar de hulpverlening aan hoogbegaafde kinderen. Hopelijk kunnen jullie mij verder helpen in het onderzoek door de hieronder genoemde vragen te beantwoorden. Jullie zouden mij heel erg helpen!

- Zijn er bij jullie casusregisseurs gespecialiseerd in diagnostisch onderzoek en behandeling van hoogbegaafde kinderen, en zo ja wie?
- Wat zijn veel voorkomende hulpvragen die jullie krijgen van hoogbegaafde kinderen?
- Welke behandeling raden jullie aan, of juist af bij hoogbegaafde kinderen?
- Waar letten jullie op tijdens het diagnostisch onderzoek en de behandeling van hoogbegaafde kinderen?

Alvast bedankt!

Kim Sonneveld

Bijlage Q, persoonlijke communicatie, 21 november 2023

Mail gestuurd aan info@zonkinderen.nl

Ontvangen: Beste Kim Sonneveld,

Allereerst excuses voor de late reactie.

We hebben je mail in goede orde ontvangen.

Ik zal deze intern doorsturen naar de collega's die je hiermee kunnen helpen.

Zij komen dan op jouw vragen terug.

Vriendelijke groet,

Jolanda van Alphen

Frontdesk Zonkinderen

Verstuurd: Beste Opvoedpoli,

Ik doe een onderzoek binnen het kernteam gemeente PIJNACKER-NOOTDORP naar de hulpverlening aan hoogbegaafde kinderen. Hopelijk kunnen jullie mij verder helpen in het onderzoek door de hieronder genoemde vragen te beantwoorden. Jullie zouden mij heel erg helpen!

- Zijn er bij jullie casusregisseurs gespecialiseerd in diagnostisch onderzoek en behandeling van hoogbegaafde kinderen, en zo ja wie?
- Wat zijn veel voorkomende hulpvragen die jullie krijgen van hoogbegaafde kinderen?
- Welke behandeling raden jullie aan, of juist af bij hoogbegaafde kinderen?
- Waar letten jullie op tijdens het diagnostisch onderzoek en de behandeling van hoogbegaafde kinderen?

Alvast bedankt!

Kim Sonneveld

[Bijlage R, persoonlijke communicatie, 14 november 2020](#)

Interview met moeder, haar zoon is hoogbegaafd en heeft sinds 2020 hulp van het kernteam.

Soms vond B. Het lastig dat hij geen broertje had, hij wilde dat graag en vond het oneerlijk dat andere kinderen wel broertjes en zusjes hadden. Hij heeft een groot rechtvaardigheidsgevoel en nu kwam het pasgeleden weer voorbij, dat hij zei: 'Ik weet niet of ik nu nog steeds wel een broertje zou willen'. Nu zou het verschil te groot zijn tussen een pasgeboren baby en hijzelf. Nu kwam het dan weer op dat hij er toch blijkbaar mee bezig was, dan praat hij er ook wel over. Soms weet je dan niet waar hij in zijn hoofd dan nog meer allemaal mee bezig is. Hij praat best veel over waar hij in zijn hoofd mee bezig is. B. Is best wel extrinsiek, dat is soms ook wel weer lastig. B. Is behoorlijk extravert. Je hoort ook van hoogbegaafde die juist heel erg in hun hoofd zitten en van alles zitten te bedenken en daar dan buikpijn van hebben. B. Had dit juist niet, hij reageerde best primair en was altijd snel boos en hij gooide het er echt uit. Op school zei hij dan niet altijd alles, ook doordat er dan niet naar gevraagd werd. Thuis kwam het er altijd wel gelijk heel erg uit. Soms was het erg lastig, omdat hij dan heel heftige emoties kan hebben en vooral toen hij jonger was. Aan de andere kant was het ook wel weer heel erg fijn, als hij het er uitgooide was het er ook wel uit. Hij lag er niet s 'avonds nog over te piekeren. Soms hadden we het er dan over en dan was het wel goed, of niet en dan hadden we het er de volgende dag nog over of gingen we op school in gesprek. Als ouders hebben wij ouder coaching gehad en B. Heeft PMT gehad waarbij hij ook veel mocht bewegen en niet alleen maar praten. Sinds de PMT is het wel beter geworden. De tip voor PMT hadden we via de buurvrouw gekregen die ook een hoogbegaafde

zoon heeft. Hun hadden ook daar een traject gedaan bij Zonkinderen en die zijn hierin ook gespecialiseerd. Die combi met bewegen was ook erg fijn, want hij heeft de beweging nodig en dit was ook prettiger, omdat hij de mevrouw niet zo kende en niet zo vertrouwd was. Door te bewegen werd het praten over persoonlijke dingen beter. B is ook heel eigenzinnig dus het is niet zo dat als een volwassene dat wil dat hij dat ook gaat doen. Qua persoonlijkheid is hij heel energiek, heeft hij veel beweging nodig, scherpe denker, snelle denker, leuk om creatieve oplossingen te bedenken, talig en houdt van woordgrapjes, niet echt een doener in de zin van praktisch, wel een sporter. Nu voetbalt hij en hier is hij ook goed in. Vroeger vond hij knutselen wel leuk maar dit interesseert hem nu niet meer. Hij kan heel explosief zijn in zijn emoties, nu hij ouder is kan hij dit beter reguleren en hier heeft de PMT bij geholpen. B. is een gezelschapsmens, hij doet graag dingen samen met ouders of andere kinderen. Dit gaat nu beter hij heeft een periode gehad dat hij ons als ouders heel erg claimde. Hij heeft ook wel een periode lastig gehad dat hij niet echt aansluiting had bij leeftijdsgenoten. Dat gaat nu ook wel beter. Soms is het wel ouderwets vechten met slaan op het voetbalveld ofzo. Maarja het zijn ook jongetjes en ook andere jongetjes uit de buurt kunnen best wel explosief zijn. Het extreme in emoties had hij eigenlijk al op de kinderopvang, dat bijna alle emoties er uitgingen via het luikje boos. Dat was best lastig want ook als hij verdrietig of angstig was werd hij boos. Dit vond hij ook lastig dit was geen keuze van hem het gebeurde gewoon. Voor ons als ouders en ook voor school was dit soms echt wel heel lastig. Ondanks de boosheid was hij geen somber kind, hij kan heel snel omslaan. Over het algemeen is hij best vrolijk, maar als hem iets dwars zit kan dit heel snel naar boos omslaan, ook wel weer terugslaan. B. Heeft ook wel een beetje een olifantengeheugen en hij onthoudt het heel erg als iemand hem onterecht heeft behandeld. Nu kan hij zich hier wel meer overheen zetten. Hij heeft ook wel eens met kinderen uit de buurt een spel gespeeld wat hij heel oneerlijk vond, toen heeft hem toen wel maanden misschien wel een jaar niet met die kinderen willen spelen. Omdat hij het zo stom vond, hier begon hij ook elke keer weer over. Hij kon er toen niet overheen stappen, nu gaat dat wel beter en kan hij na een ruzie het weer goedmaken, dat het wel weer klaar is. Dit is wel een enorme ontwikkeling met toen hij 5 was en nu hij bijna 8 is.

In zijn ontwikkeling had ik niet toen hij baby was dat ik al hele begaafde dingen opmerkte of zo. Thuis hadden we een huishouden met rust, reinheid en regelmaat en hier ging hij heel goed op. Ik merkte wel dat als we naar andere plekken gingen dat mensen hem soms niet de tijd gaven om te wennen, dan kon hij wel echt even de kluts kwijtraken. Maar echt dat begaafde merkte we meer toen hij ongeveer 2 was. Daarvoor was hij heel rustig, maar toen hij kon lopen rende hij altijd en was hij constant in de 6de versnelling. Ik merkte dat hij al snel kleuren kende en kleurnuances. Ook vroeg hij al jong Hoe laat is het, later merkte we dat hij zichzelf had leren klokkijken. Toen hij 2 jaar was merkte we dat hij eigenlijk al begreep Hoe laat het was. Hij vond ook jong cijfers al heel integrerend. Op kinder-Cd's was hij dan heel geïnteresseerd in de tijden die liedjes duurde en welk tracknummer welk nummer had. Hij vond dat eigenlijk veel interessanter vond dan de liedjes zelf. Hij wist precies Hoe laat de nummers duurde en hoe dat dan opliep of afliep. Toen had ik als ouder het gevoel, is dat wel normaal en ik moet hem hiervan weghouden want dat is niet goed. Ook kwam er al heel jong letters bij. In no time wilde hij al weten wat de letters waren en hij maakte er dan ook

fantasiewoorden mee, hij was op zijn manier bezig met taal. Op een gegeven moment ging hij zelf woordjes maken als bal of zijn naam. Dit was allemaal voordat hij naar school ging. Hij zat op een kleinschalige crèche waar ze ook uitdagende dingen met hem konden doen. Toen hij 2/3 jaar was begreep hij het hele getallenstelsel, hij begreep hoe dat werkte in honderd en duizend tallen. Hij had ook al snel geleerd dat er getallen onder nul bestaan, hij vond dat heel logisch dat je bij verdieping -1 in de kelder zit. Als ouders merkte we toen al wel dat het niet normaal was en dat het er eigenlijk wel heel sterk op hoogbegaafdheid leek. Hij kon toen nog niet getest worden, later toen hij 5jaar was wel. Maar toen we hem aanmelden op de basisschool hadden we wel speciaal gekeken naar scholen met expertise op hoogbegaafdheid. Toen hij drie jaar was hebben we met de directeur al besproken dat wij denken dat hij hoogbegaafd is en gevraagd hoe school hierin staat. School gaf toen al aan dat ze extra aandacht geven aan hoogbegaafdheid. Ze hebben daar een specialist hoogbegaafdheid en een plusklas, dus ze keken er niet gek van op. Al toen hij in groep 1 kwam was het bij de juf al duidelijk dat hij extra dingetjes nodig had, hij had nog zo een jongetje in de klas. Samen kregen ze dan een klein projectje over planeten en mochten ze kleine uitdagende projecten doen. Het was verder voor hem wel lastig, want het was een grote groep met veel drukte en prikkels. Dat was ook iets wat bij B. Hoort dat hij heel snel overprikkeld is maar ook heel snel onderdrukkend. Als hitte weinig uitdaging heeft dan ligt hij op de grond te vervelen dan is er geen land met hem te bezeilen. Maar aan de andere kant als hij overprikkeld wordt, ja dat kan hij nu wel beter handelen. Maar toen was hij een kleine crash gewend en heel veel was ongestructureerd. Dat was voor hem helemaal niet leuk want dat was onoverzichtelijk en agogisch. Hij trekt zich dan terug in een hoekje en ging met eenvoudig speelgoed spelen. Achteraf gaf dit hem een soort veilig gevoel om zichzelf rustig te krijgen. Toen heeft hij een half jaar groep 1 gedaan en mocht gelijk door naar groep 2. Die klas was ook veel kleiner en rustiger. Hij had ook een klik met de juf en er waren meer kinderen in de klas die slimmer waren. Ze mochten dan aparte projectjes doen, een soort kleuter plusklasje. In groep 2 heeft hij tot corona geen slechte dag gehad. Behalve dan dat hij van school overprikkeld was, op vrijdag lag hij dan te schreeuwen in de gang dat hij niet naar school wil. Dat was wel lastig en met corona was ook heel naar. Toen zat hij thuis dat was echt afschuwelijk. De leerkracht maakte standaard leer pakketjes en dit was veel te makkelijk. Daarbij miste hij heel erg de groep en de gezelligheid. Hij raakte helemaal onderprikkeld, hij was moeilijk, dwars en heel verdrietig. Toen school weer openging kon hij eigenlijk gelijk weer meekomen, hij heeft toen nog een staartje van groep 2 gedaan. Tussen hem en school was altijd wel een gevecht, hij had bijvoorbeeld 2 juffen en met 1 juf had hij heel veel botsingen. De ene juf had humor en de ander niet en de regels waren ook anders. Dit vond hij heel raar en oneerlijk. Hij was ook weleens boos in de klas en niet alle juffen konden daar even goed mee omgaan. Dit vonden ze op school ook lastig, boze hoogbegaafde kinderen. Het helpt om hem te vragen wat hem dwars zit, met hem te praten en hem de tijd te geven. Het helpt niet om over zijn hoofd heen te praten. Toen hij in groep 3 kwam ging het weer mis, met heel veel boosheid. Dit was eigenlijk een leerkracht die heel veel over zijn hoofd heen deed en hierin niet met hem praatte. Het was ook wel lastig want toen hij naar groep 3 ging kon b. Al rekenen, lezen en schrijven. Dus we hadden het er van tevoren over gehad, wat dan in groep 3. Achteraf bleek dat ze tot aan de herfstvakantie niet gingen differentiëren. Het was gewoon 1 pot nat en iedereen kreeg dezelfde lesstof. Dit was voor hem veel te simpel en hij had al zo

veel vragen die al veel verder gingen, dit vonden de leerkrachten ook lastig. Af en toe kreeg hij dan wel aparte boekjes, maar hier moest hij dan helemaal alleen uit werken. Hij werd hier heel ongelukkig van, hij voelde dat hij een uitzondering was en de leerkracht had niet veel tijd voor hem. De leerkracht gaf eerst de rest van de klas les en b. Moest dan maar alvast wat anders doen, terwijl hij het dan niet snapte. Hij moest dan heel lang wachten en dat geduld had hij niet. Hij kon zijn emoties ook niet goed reguleren en hij was dan al ontploft voordat de juf tijd voor hem had. Dat liep bij 1 juf dan regelmatig wel uit de hand, ook met een aantal incidenten. Wij raakte hiervan erg bezorgd, dat we dachten van gaat dit nou wel de goede kant op. Op een gegeven moment wist de juf ook echt niet meer wat ze moest doen, toen heeft de directeur B uit de klas gehaald. Hij clashte met de juf en dat kon dan totaal escaleren, het werd dan bijvoorbeeld wel eens echt een handgemeen met getouwtrek. Hij stond wel eens in de klas met een bezem te dreigen wanneer iemand te dicht bij zou komen. Als ouders merkte wij toen wel dat dit echt niet goed gaat. Toen zijn er gesprekken geweest met school of hij dan wel op zijn plek is op school in groep 3. Toen is hij nog een keer versneld naar groep 4, ook al wilde wij dit niet per se. Maar we wisten niet hoe wij er anders nog uit moesten komen in groep 3, omdat de juf het niet aan kon en b ook steeds minder zin had in school. B. Begreep heel goed dat de juf hem dan niet aan kon als hij boos werd. Hij vond vooral de ruzie in de klas stom, maar niet zozeer dat hij naar de directeur moest. Hij vond het ook stom dat de juf daarna nooit meer in gesprek is gegaan met hem. Het lukte de juf niet om met b. In gesprek te gaan. Toen kregen we wel SOT-gesprekken op school met een orthopedagoog, zij had ook geobserveerd in de klas. De SOT-gesprekken waren wel heel fijn, omdat er meer gezichten bij waren die B. Ook goed begrepen. Toen sloten er ook mensen aan in het gesprek die meer expertise hadden en die B beter begrepen. Het helpt om b. Serieus te nemen. Je hebt niet eens hele dure of ingewikkelde dingen nodig, maar het helpt om hem gewoon zelf te vragen dat hij kan zeggen wat hij nodig heeft. Hierin kan die hoogbegaafdheid ook echt een kracht zijn. B kon al heel jong zelf aangeven wat hij nodig heeft. Hij kan heel goed antwoord geven en heel erg meedenken. Thuis deden we dit ook heel erg. Thuis liepen we ook tegen van alles en nog wat aan, want hij had al heel jong een sterke mening over alles. We wilden niet elke keer in ruzies belanden dus we hebben heelbaar gesprekje. We leggen hem ook dingen van tevoren uit, wat hem houvast gaf. Hij zag tegen dingen op en dan vroegen wij wat hij dan nodig heeft en wat hem zou helpen. Niet dat dat dan altijd gelijk een tovermiddel was, maar het is wel een soort basislijn. Hij kan nu wel beter vertellen hoe hij zich voelt, vroeger toen hij zo boos werd kon hij niet zien welk gevoel eronder dat boze zit. Je kunt hoogbegaafd zijn maar dat betekent niet dat je altijd heel veel inzicht hebt in je eigen emoties, zeker als je ze zelf niet goed kan reguleren. Bij de PMT heeft hij wel heel veel geleerd wat er onder die boosheid kan zitten. Ze deden daar veel meet emotiekaartjes en veel geoefend in spel situaties. Ook dat hij beter leerde aanvoelen, wanneer stijg ik nu echt tot een kookpunt, bij hem kon dat al heel snel zijn. Hij kon van 0 zo naar 10 gaan en hier had hij zelf niet goed grip op. Nu heeft hij wel meer zicht op. Thuis was het extremer dan op school, omdat hij zich thuis het veiligste. Hij durfde ook heel lang niet bij andere te spelen, omdat hij dan de ouders niet kent en niet weet hoe ze reageren op hem. Hij was heel bang dat andere ouders snel boos op hem zouden worden. Nu kan hij zichzelf wel beter van 10 weer omlaag brengen, dan duikt hij weg en pakt een knuffel, knuffels zijn heel belangrijk voor hem. Nu heeft hij kort na een uitbarsting al dat hij om zichzelf moet lachen en dan zegt hij 'oh dat was wel raar wat ik

deed'. Hij kent zichzelf al best wel goed, we hebben hier ook veel gesprekken over gehad. Zeker in groep 3 of in groep 5 toen het wat minder ging. Toen ging hij dingen zeggen als, waarom ben ik eigenlijk zo, ik wil dat niet, ik wil net zo zijn als iedereen. Dus als ouder moest je daar dan wel wat mee. Dus we gingen in gesprek met een boekje over hoogbegaafdheid, cheeta's. Dan wordt de metafoor gebruikt dat een hoogbegaafd kind een cheeta is. Vaak benoemde we dan ook wel van ja jij bent een cheeta en je bent gewoon heel snel. Je bent wie je bent en je bent goed zoals je bent. Zo legde ik uit dat cheeta's ook niet de hele dag sprinten en ook uitrusten onder een boom, die rust heb jij ook nodig. Relaxed tijd om te ontspannen. Dat was toen wel een leuke beeldspraak en de laatste tijd hebben we ook wel wat meer het woord hoogbegaafdheid, dat kent hij ook wel. Hij zit nu ook al een tijdje in de officiële plusklas. Hier heeft hij ook wel vragen over, het is een kind wat het naadje van de kous wil weten. Dus dan heb je het daar wel over, wat is dat nou. Als ik een boek lees over hoogbegaafdheid vraagt hij ook wel, wat lees je en wat is dat. Doordat wij het er over hebben denk ik dat hij dat deel van zichzelf ook wel een beetje begrijpt. Nou zat hij afgelopen zomer niet goed in zijn vel en toen kwamen er heel veel emoties uit. Dan merk je wel van, dit is ook nog maar een kleintje. Dan werd hij boos en werd hij weer verdrietig omdat hij hét zelf ook niet leuk vond dat hij boos was op vakantie. Uiteindelijk kwamen we er toch wel achter, toen bleek dat er nog heel veel dwars zat van het afgelopen school jaar en de lange reis op vakantie. Hij beleeft ook alles zo ontzettend intensief en dat doet ook wat met je emoties. Al pratend kwamen we er toch wel een beetje uit. Dan kan je ook benoemen, is dat dan wat jou zo boos maakt. Later zei hij dat hij heel bang was geweest toen de reis niet helemaal goed ging, terwijl wij het ter plekke rustig hadden opgelost en niet door hadden dat het hem zo erg raakte. Af en toe komen de dingen bij hem zo heftig binnen en dat heeft hij zelf ook niet altijd helemaal door.

Tessa Kieboom heeft een goed boek geschreven voor ouders. Dat is een beetje ons houvast geweest. Zei had in haar definitie de rode draad dat je heel diep over dingen denkt en heel diep over dingen voelt. Vroeger had ik ook meer een clichébeeld en dacht ik meer aan een nerd type die bèta dingen heel goed kan. Maar nu denk ik hoogbegaafdheid is vooral diep denken en diep voelen. Dat samen maakt dat de wereld anders op jou toe komt. Zeker als je jong bent zie je heel goed het contrast. Dan merk je dat normale kinderen de wereld voor een groot deel over zich heen laten komen, en dat doet mijn zoon niet. Die wil alles weten en stelt heel veel vragen, hij heeft altijd vragen gehad. Ook had hij een mening en zei hij dat hij niet wil dat de dingen zo zijn. Hij had al heel jong clashes met de wereld om hem heen. Hoe de wereld was, was anders dan hoe hij de wereld zich had voorgesteld. Daar kwam ook heel veel boosheid van Daan. Nu heeft hij wat meer vrede met de wereld om hem heen, omdat hij nu ook beter kan begrijpen hoe het zit. Want als je zo klein bent heb je ook nog maar weinig tools om te snappen hoe het zit. Bij hoogbegaafdheid zie je vaak die twee leeftijden in één persoon, dat je cognitief voorloopt maar ook een emotionele leeftijd. Je hebt eigenlijk een kind met twee leeftijden. Als ik echt met hem zou gaan zitten kan ik zo met hem moeilijke sommen van groep 8 of de middelbare school kunnen doen. Je legt het één keer uit en hij leert het, terwijl hij emotioneel nog niet zo ver is. Hij blijft een kind die gek is op knuffels en die geven hem houvast, troost en geborgenheid. Een leuk voorbeeld, b moest vandaag een spreekbeurt

houden in groep 5. Hij wilde het per se over het zonnestelsel doen. Hier heeft hij een enorme fascinatie voor en dus hebben we de spreekbeurt samen voorbereid in Jip en Janneke taal, want de klas moet het ook volgen. Maar uiteindelijk geeft hij de spreekbeurt samen met zijn support knuffels op een tafeltje. Dan zie je echt die twee leeftijden, want de knuffels horen echt bij een klein kind en een spreekbeurt over het sterrenstelsel hoort op het voortgezet onderwijs. Hij is ook veel jonger dan de andere, met mensen die zijn blijven zitten scheelt hij soms 3 jaar. Hij neemt niet zo vaak schoolvriendjes mee naar huis, maar dat komt ook omdat hij dan al de hele dag met schoolkinderen is en thuis wil hij dan gewoon chillen. Hij is wel goed bevriend met een klasgenoot met wie hij bijna drie jaar scheelt. Eigenlijk merkte ik ook wel dat het met oudere kinderen beter ging, want daar kan je beter afspraken mee maken. Hij houdt ook heel erg van gezelschapsspellen maar ook hele ingewikkelde spellen die leeftijdsgenoten niet kunnen. Hoe moeilijker het spel hoe leuker hij het vindt en hij verslaat ons dik. Spellen zoals ticket to ride, risk, monopolie kan hij erg goed. Kinderen van zijn leeftijd vinden dat te moeilijk en hebben niet de spanningsboog om zo een lang spel te doen. Wij hebben er wel vrede mee dat hij toch weer een klas heeft over geslagen, want de klas waar hij nu in zit is ook een clubje begaafde jongetjes. Daarin kan hij wel zijn soulmates vinden. Hij is nu niet meer een eenling, maar het gaat lang niet met andere kinderen vanzelf. Hij vindt het lastig om bij andere kinderen te spelen, dit blijft een uitdaging. Hij wil wel heel graag met andere spelen en hij wil helemaal niet een eenling zijn. Nu heeft hij in de klas met meer kinderen een klik en hij mag er zijn met zijn knuffels. In het begin werd hij door oudere meiden wel uitgescholden voor baby, maar dit hield snel op. Andere snappen het ook niet dat hij slim is maar nog met zijn knuffel naar school gaat. In groep 2 ging hij ook nog wel een wonder de tafel zitten, iets wat je eigenlijk meer kleuters ziet doen. Maar dat deed hij als hij het niet kon handelen en andere zeiden dan wel van dat doe je toch niet je bent toch geen peuter. Hij vond dit beledigend. Maar de juf ging er heel ontspannen mee om en ze liet hem lekker, toen ging het snel weer over. Je wil niet dat een kind continu onder de tafel zit, maar goed als hij dit af en toe nodig heeft. Bij hem werkt het 0% als je aan hem gaat plukken en hem gaat dwingen. Dan kom je allebei in een soort vechtmodus. Het is heel moeilijk om hem gewoon een opdracht te geven. Het blijft gedoe als hij het onzin en nutteloos vindt dan kan hij verbaal heel sterk verwoorden dat hij dat niet wil. Ik zeg bijna nooit 'omdat ik het zeg'. Het is een soort tweede natuur geworden om gelijk uit te leggen waarom we iets doen. Dan zie je dat hij het snapt en dan eerder bereid is mee te werken. Al vindt hij er soms wel wat van. Hij wilde heel lang ook niet naar zwembles, omdat hij dat stom vond en iets anders wilde doen. Ik moest dan uitleggen dat het belangrijk is om te leren zwemmen. Hij had er dan nog geen zin in maar hij kon zich er dan beter bij neerleggen. Het zwemmen was heel erg uit zijn comfortzone, hij moet dan de controle loslaten. Hij was zo gewend dat dingen vanzelf gaan en hij vindt het extra lastig als het zwemmen dan niet lukt. Hij heeft dan ook niet de intrinsieke motivatie en hij wil het niet leren, net als veter strikken. Hij weigerde dan om te oefenen om zijn veters te strikken. Hij kan het wel leren, maar dan moet hij oefenen en daar heeft hij geen zin in. Nu zijn we aan het oefenen met wat extrinsieke motivatie, beloning van 5 euro, maar dan nog wil hij het al heel snel opgeven. Hij heeft weinig zin om te oefenen, hij wil geen dingen oefenen die hij niet leuk vindt. Zwemmen vindt hij nu wel wat leuker, maar hij was geen natuurtaalent dus het duurde heel lang. Hij wilde zelf graag door voor zijn B diploma. Nu lukt het niet omdat hij niet door het gat kan duiken en dan wil hij eigenlijk opgeven. Hij schaamt zich er dan ook

voor dat hij extra les krijgt om door het gat te duiken. Hij wilde zijn B diploma, dus nu moet hij doorzetten. Het is wel heel nuttig om te weten dat je niet overal een talent in bent en dat je de frustratie kent als iets niet lukt. Je hoort vaker van hoogbegaafde dat ze nooit hebben leren leren en daarom hopen we dat dit soort ervaringen hem helpen. Ook nu in de plusklas zie je dat ze eigenlijk heel veel psycho-educatie doen, zoals samenwerken en met je emoties omgaan en leren leren, in die leerkuil gaan. Ik hoop dat dit hem helpt ook voor de middelbare school. Hij is nu ook Russisch aan het leren op school, dit vond hij ook stom. Het was geen taal die hij leuk vond en met de oorlog zei hij 'ik ga toch niet de taal van Poetin leren'. De school doet dat voor de hoogbegaafde kinderen en het had elke taal kunnen zijn, maar het gaat erom dat ze uit hun comfortzone gaan en het is een beetje verplicht voor de plusklas. Vorig jaar in groep 5 wilde ze hem al in de plusklas, terwijl dat eigenlijk vanaf groep 6 is, omdat ze dachten hij is zo hoogbegaafd dat kan hij wel. Dit hadden ze besloten zonder met hem te overleggen en ze gingen hem een soort dwingen om naar de plusklas te gaan. Naja toen lag hij natuurlijk weer te schreeuwen op de grond. Toen zeiden wij het heeft geen zin om hem te dwingen en hijzelf gaf aan dat zijn hoofd al zo vol zit van alles in de klas. Ook met huiswerk enzo, hij zei ik heb gewoon geen plek nu in mijn hoofd om het erbij te doen. Hij verveelde zich ook niet heel erg in de klas, dus wij dachten ook laat hem we doen het niet. Nu gaan ook andere kinderen uit zijn klas naar de plusklas. Nu gaat hij mee met de groep en is hij ook geen uitzondering meer en heeft hij zich erbij neergelegd. Hij vond het wel stom maar nu zie je dat hij het stiekem ook wel weer leuk vindt. Het huiswerk vindt hij niet leuk. Hij hecht ook aan zijn vrijheid. Nu heeft hij op zijn bureau het huiswerk van Russisch. Google translate gebruikt hij ook niet zo druk, omdat je niet het Russisch alfabet hebt op je toetsenbord. Het is iets waarin hij moet doorzetten en waarvan hij nog helemaal niks kan. Hij begint helemaal bij 0 en je moet er wat voor doen. Ik hoop dat het psychologisch gezien goed uitpakt dat hij nu al dit soort dingen voor zijn kiezen krijgt om te leren leren. Hij verstaat ook Limburgs ook al praat hij dit niet, hij heeft wel als kind een soort taalgevoeligheid gekregen. Op school doen ze ook Engels en met spellen of YouTube filmpjes leert hij het wel snel. Als er op school iets uitgelegd wordt waarvan je zegt, dat kan ik al. Vindt hij dat ook heel stom. In groep 3 kon hij alles al en in groep 4 ook was je weinig bezig met zaakvakken en veel met leren schrijven en basis rekenen en lezen. In groep 5 krijg je dan ineens aardrijkskunde, geschiedenis, natuurkunde en dat is heel erg leuk, daar bloeit hij bij op. Deze school is kennis gericht en ze krijgen al best veel. Het is een wonderlijke school, want er zitten kinderen die van huis uit weinig mee krijgen en ook slimme kinderen, doordat ze kinderen aantrekken met die plusklassen. Ze hebben ook wel een regio functie, doordat ze juist veel doen met hoogbegaafdheid.

Als ouders herkennen we wel veel van b. We zijn allebei hoogopgeleid, nieuwsgierig en we houden van studeren. In dingen verdiepen en het naadje van de kous willen weten. Ik denk wel dat hoogbegaafdheid wel meer ook uit mijn familie komt. Mijn zusje en broer hebben allebei een kind wat versneld op school, ook al zijn ze niet getest. B. Is wel getest hij heeft dat label voor wat het waard is. Het label hangt veel samen met een IQ-score en dat is wel een moment opname. Dat is ook apart want tijdens die test was hij heel zenuwachtig en hij vond het heel spannend. Als je er dan net onder zou zitten krijg je niet dat label en net erboven wel. Een test is echt een moment opname. Wij hebben dan onderzoek bij Dotado gedaan,

niet alleen IQ maar ook persoonlijkheid. Want IQ is echt een moment opname en hij liet ook bepaald gedrag zien. Op school hadden ze toen gezegd in groep 1 dat hij misschien autistisch was en ze adviseerde een GGZ-onderzoek. Wij dachten toen dat is te heftig en te groot en is dat nu wel echt nodig, dus wij dachten we gaan eerst naar Dotado. Laten we eerst dat IQ in kaart brengen en dan doen we ook de persoonlijkheid erbij. Toen hebben we ook wel als aandachtspunt meegegeven mochten jullie toch kenmerken van autisme zien dan gaan we toch ook daar naartoe. Maar dat was niet zodanig opvallend dat we daar direct iets mee moeten. Ze zeiden als hij er toch weer tegen aanloopt kan je altijd nog naar GGZ-onderzoek gaan. Ook had hij nog speltherapie gehad en een orthopedagoog had hem geobserveerd en daaruit kwam het niet zo duidelijk naar voren. Heel veel gedragsdingen die hij had paste ook bij de hoogbegaafdheid. Jullie hebben ook een pedagoog bij jullie werken met wie we een gesprek hebben gehad. Toen zij ze ook bij zo een CBCL-vragenlijst is eigenlijk het gedrag hetgeen waarnaar gekeken wordt. Het gaat dan eigenlijk helemaal niet over die begaafdheid. Als je dan dat hele begaafde buiten beeld laat dan kan je vanuit zijn gedrag denken dat er iets grandioos mis is met hem. Maar juist door die begaafdheid erbij samen te nemen zie je het in ander perspectief. Uiteindelijk ben ik heel blij dat we geen GGZ-onderzoek hebben gedaan, want dat was heel zwaar geweest en dan had hij misschien ook een verkeerd label gekregen. Soms heb je van die overloop zo zie je bij hoogbegaafde vaak kenmerken van autisme. Wij hebben dat toen ook nagevraagd bij die GGZ-instelling heeft u ook verstand van hoogbegaafdheid en ze zei nee. Dat was GGZ Delfland. Toen dachten wij, die hoogbegaafdheid is zo duidelijk en als ze daar geen expertise in hebben dan willen wij daar geen onderzoek. Dan dachten we dan ga je een kind ook een behandeling geven die niet adequaat is. Ik ben blij dat we toen bij die PMT zijn gekomen en bij Dotado. De buurvrouw had eigenlijk gezegd dat ze een goede ervaring hadden met PMT en zij hadden ook specialisme in huis dus daar hebben we toen ook op aangedrongen bij het kernteam. Toen hebben wij zelf gezegd dat we dat wel graag willen. Ik heb ook gebeld met PMT, ik ben altijd best wel proactief in dat soort dingen en ze zeiden daar kunnen wij wel wat mee. Ik ben heel blij met Dotado en zon kinderen. Ik heb ook even een gesprek gehad met Kolibrie, voordat b. Naar school ging. Toen hebben wij gewoon een gesprek bij haar thuis gehad en dat was eigenlijk het allerbelangrijkste eerste wat we hadden gedaan. Toen hebben wij ook bij haar een oudercursus gedaan. Dat ging ook heel erg over positieve discipline. Die benadering schijnt vaak goed te werken bij hoogbegaafde kinderen. Het is niet specifiek voor hoogbegaafde kinderen, maar ze weten uit ervaring dat deze benadering heel vaak werkt. Naja de crash waar hij zat was perfect, kleinschalig en ze deden veel met zintuiglijke ontwikkeling. Ze hadden zelf een pedagogische benadering die ook aansluit bij dat positieve discipline en ze betrokken het kind heel erg in wat denk jij dat je nodig hebt van ons. Dat is eindelijk wel een beetje de rode draad het. Kost eigenlijk niks hij heeft tijd en aandacht nodig en dat hij serieus genomen wordt als individu en dat je ook dingen aan hemzelf vraagt. Op een gewone reguliere basisschool zou hij niet zoveel uitdaging qua vakken hebben. Hij heeft ook die kennis input echt nodig. Maar ik denk je hebt ook die casaschool daar doen ze ook dingen die leuk zouden zijn, breed georiënteerd op kennis. Niet alleen de schoolse vakken maar ook het burgerschap en dingen in de natuur doen en sporten dat alles in een. Dat is echt gericht op heel je zijn. De school van b. Is toch. Wel heel erg op kennis gericht. En hij zit nu ook wel op voetbal dus dat is ook wel heel fijn. Maar de school van b. Doen ze niet zo veel met kunst en

cultuur en daar doen ze op e case ook veel meer mee. Een soort casaschool voor hoogbegaafdheid. Ik heb ook wel weer begrepen dat ze daar misschien niet zo heel veel mee doen. Toen het niet goed ging op school zijn we ook wel verder gaan kijken naar Quadratum in Rotterdam. Maar hier was hij niet klaar voor hij was bang om dat in zijn eentje te doen. Ik denk wel dat die school wel echt die samenhang in vakken benadrukt en dat is zo fijn want hoogbegaafde zien die samenhang ook. Dan is het ook heel leuk, als je het over een bepaald land hebt dan krijg je de geschiedenis, aardrijkskunde, kunst etc. Maar op zo een school zit hij ook wel heel erg geïsoleerd, hij zit dan niet bij kinderen uit de buurt. Het nadeel is dan ook dat hij gebracht moet worden door ons of met de taxi. Zelf voelde hij dat ook zo, laatst zei hij 'als ik daar had gezeten was ik een drenkeling op een onbewoond eiland, dan had ik mij daar heel eenzaam gevoeld'. Als hij het had zien zitten had hij heus wel vrienden gemaakt, maar voor hem was het heel bedreigend. Hij zou dan ook een dag alleen moeten mee lopen en dat wilde hij niet. Wat je echt niet moet doen is over zijn hoofd heen gaan en hem niet betrekken dan ga je echt de boot missen. Dat zagen we ook bij de leerkrachten bij wie het fout is gelopen. Zo een kind heeft ook wel iemand nodig die een soort soulmates zijn. Zelf denk ik ook hoogbegaafd te zijn en daarin kan ik hem wel beter begrijpen, ook al is hij wel echt anders dan ik. Ik voel hoe hij in de wereld staat en kan dit voor hem vertalen. Je moet iemand om je heen hebben die je begrijpt. Dan kan iemand echt afhaken op allerlei manieren. Thuis zitten, gedragsproblemen. De mensen op zijn crash waren ook echt niet zelf hoogbegaafd, maar het waren wel mensen die zich echt in de kinderen verdiepen en die zich in het kind verplaatsen. Dit was prima, later wil hij wel wat meer uitdaging in kennis maar toen hij vier was maakte dat niet uit. Wat ik heel ingewikkeld vind en oneerlijk is dat wij dingen zelf kunnen betalen. Ik ken ook mensen die dingen ook zouden willen maar het niet kunnen betalen. Ook op HB-onderwijs is de vrijwillige bijdragen enorm hoog en niet per se vrijwillig, dat maakt het wel heel ingewikkeld. Wat ik tijdens de begeleiding ook wel miste is dat eigenlijk niemand de regie neemt en dat moet je dan als ouder doen. Je wil dat de dingen die bij PMT gebeuren ook integreert op school. Toen ik ging tellen waren er meer dan 10 mensen met mijn kind bezig. Ik moest dan iedereen van elkaar zijn werk op de hoogte houden en zo had ik er een halve baan bij. Op mijn vrijedagen was ik altijd aan het afstemmen en dingen regelen. Op een gegeven moment heb ik dit met het kernteam besproken en toen hebben hun wat meer de regie genomen. Het kan heel ingewikkeld zijn, want ja school is het domein van school. Het samenwerkingsverband is eigenlijk ook heel abstract en er zaten ook dubbele petten in. Op de school van b. Zijn 2 specialisten hoogbegaafdheid en met 1 van hen liepen we ook in de communicatie een beetje vast en toen bleek ze ook vanuit het samenwerkingsverband aanspreekpunt. Dus als je dan met iemand niet verder komt en je zegt we betrekken het samenwerkingsverband dan is dat vervolgens dezelfde persoon. Dus dat gaat dan niet en dat voelt dan heel raar. Het zou fijn kunnen zijn om 1 persoon te hebben, Maar ja wij liepen vast met haar dus dan is het niet fijn. We hebben nu te maken met de andere HB-specialist en dit werkt prettiger. Het duurde voor ons heel lang om erachter te komen wie voor wat verantwoordelijk was en daarin hebben we zelf heel veel uitgevonden. Wij hebben echt heel veel zelf gedaan, ik ben het allemaal gaan bijhouden in een schrift. Alle gesprekken met school en andere betrokkenen, dat kon ik niet onthouden dus toen ging ik alles maar opschrijven. Ik heb ondertussen een heel boekwerk verzameld met wat er allemaal gedaan is. We hebben veel stress gehad en dan is het wel fijn als je terug kan kijken wat er besproken was. Wat bij

b. Echt lastig was, was dat hij een boos hoogbegaafd kind was. Hij gooide alles er gelijk uit en werd dan boos, als de juf ook boos werd was dat echt als vuur met vuur. Wij vonden het daarbij erg lastig dat het een heel woud is aan hulpverlening. Daarbij moet je soms op eieren lopen omdat je hulp wil en niemand tegen je in het harnas wil jagen. Wij vonden het ook wel heel lastig dat die CBCL lijsten heel erg op gedrag en weinig op de begaafdheid gericht was en dat maakten het wel heel lastig. De pedagoog had een verslag gemaakt van b. Waarin wij ons kind echt niet herkende, maar ja ze hadden b ook eigenlijk nooit gezien. Ze hadden ook gezegd dat GGZ Delfland ook niet gespecialiseerd is in HB en dat ze dan weer door verwijzen. Voor je gevoel als ouders is het begin van de hulpverlening heel heftig want ja je gaat naar de jeugdzorg enzo. Later bleek hij ook een medische aandoening, slaap apneu te hebben. Hierdoor werd zijn slaap verstoord en het bleek dat kinderen niet horen te snurken. Hij was eigenlijk heel erg oververmoeid aan het raken door die ademstops. Het was heel helpend dat iemand ons vroeg 'is er niks fysieks', want dan kijk je naar andere mogelijke oorzaken. Het verhelderende gesprek met de pedagoog over de CBCL was wel heel prettig, toen was alles wel duidelijk. En de moeilijkheden op school maakte het ook lastig, want zelfs de specialiste HB konden moeilijk met boze hoogbegaafde kinderen omgaan. Op een gegeven moment werd b. Ook echt wel ongelukkig dan zei hij 'waarom is dit zo, ik wil dit allemaal niet en zelf ik wou dat ik dood was'. Dan kan je ook ineens heel snel bij die 'ik wil dood' zijn, omdat hij snel denkt en hele heftige gevoelens heeft. Hij zal het niet echt doen, maar het zegt wel iets over hoe hij dingen beleeft. Een vriendin had een dochter met HB en toen ze 6 jaar was raakte het meisje al depressief. Die ging er ook heel diep over nadenken. Het journaal houden we ook wel heel erg bij hem weg, hij vond het zo heftig. S' nachts ging hij er veel over dromen dat er weer een nieuwe oorlog zou komen. We hebben het wel over de oorlog maar dan wat zakelijker en die beelden van brandende huizen en bommen houden we wel weg. Hij is ook maar een kind van 7 hij kan het heel goed begrijpen maar hij kan het emotioneel niet altijd aan. Hij leest graag de Donald Duck en daar staat ook heel veel leerzame dingen in, daarin gaan ze ook op reis. Dan vroeg ik hoe hij dat wist en zei hij, uit de Donald Duck. Hij zei ook een keer, als ik mijn Nintendo, knuffels en Donald Duck niet had dan kan ik mij niet voorstellen wat voor leven hij had gehad. Dan kan hij zo dramatisch zijn. Donald Duck is echt een leerzame escape. Hij leest eigenlijk geen andere boeken, alleen Donald Duck. Ik mag hem wel voorlezen uit kinderboeken, maar hij vindt het heel saai om dat zelf te lezen. Ook al kan hij heel goed lezen. Ik hoop dat hij ook wel andere dingen gaat lezen. Voetbal en met de Nintendo vindt hij heel erg leuk. Hij kon ook moeilijk aansluiting vinden bij leeftijdsgenoten en hier heeft de voetbal heel erg in geholpen. Als je van voetbal houdt maakt de rest eigenlijk niet zo veel uit, het heeft duidelijke kaders en spelregels en dan kan je wel flink ruziën over of het eerlijk was of niet. Hij wil het WK kijken en hij weet een beetje over de omstandigheden in Qatar. Hij zegt wel ik vind het heel erg van Qatar, maar ik ga wel gewoon voetbal kijken. Soms vergeet je dat het een kind is, omdat hij zo goed is in redeneren. Je moet soms echt tegen jezelf zeggen het is nog maar een kind van 7.

Bijlage S, persoonlijke communicatie, 14 november 2022

Enquête hoogbegaafdheid

Beste collega's,

Ik wil jullie vragen om mee te werken aan het onderzoek over hoogbegaafdheid. Voor dit onderzoek is het voor mij interessant om te weten wat jullie beeld is van hoogbegaafdheid en hoe jullie hoogbegaafdheid tegenkomen in het werkveld. Er staan open en gesloten vragen, om jullie antwoorden zo min mogelijk te beïnvloeden. Neem de tijd en vul zo eerlijk en volledig mogelijk in. De enquête bestaat uit 10 vragen en is anoniem. Je geeft antwoord door; op de ____ vul je zelf een antwoord in, bij de / haal je het antwoord door wat niet van toepassing is, bij de O kleur je het toepassende rondje in en achter het – geef je een open antwoord. Je kan de enquête inleveren op het kantoor van de GW, waar een speciaal inlever bakje te vinden is.

Heel veel succes met het invullen en alvast bedankt voor het invullen!

Vraag 1: Hoe vaak ben je hoogbegaafde jeugdige tegen gekomen sinds je werkt bij het kernteam?

Ik werk nu ____ jaar bij het kernteam en ik ben naar schatting ____ jeugdige in mijn caseload tegengekomen.

Vraag 2: Geef je kennis over hoogbegaafdheid een cijfer. 0 ik weet niks en kan hierin niet helpen. 5 ik weet genoeg om iemand te kunnen helpen. 10 ik weet alles en kan iemand goed helpen.

Cijfer ____, ik zou iemand wel/niet voldoende kunnen helpen.

Vraag 3: Wanneer is iemand volgens jou hoogbegaafd?

-

Vraag 4: Waaraan denk je dat je een hoogbegaafde jeugdige kan herkennen? Noem drie kenmerken.

-

-

-

Vraag 5: Wat zijn problemen die je zou verwachten bij hoogbegaafde jeugdige? Noem er drie.

-

-

-

Vraag 6: Wat maakt de hulpverlening aan hoogbegaafde jeugdige lastig?

-

-

Vraag 7: Welke kwaliteiten hebben hoogbegaafde jeugdige? Noem er drie.

-

-

-

Vraag 8: Als je een aanmelding op de wachtlijst ziet; Pietje is hoogbegaafd en loopt vast op school, wat denk je dan?

- School is niet mijn specialisme, dus ik kijk even verder.
- Hoogbegaafdheid is niet mijn specialisme, dus ik kijk even verder.
- Helemaal mijn ding, dus ik ga Pietje helpen.
- Hoogbegaafdheid is niet mijn specialisme, maar ik denk dat ik het wel kan.
- Anders namelijk, _____

Vraag 9: Als je een aanmelding op de wachtlijst ziet; Pietje is hoogbegaafd en meldt zich met somberheid klachten bij de huisarts wat denk je dan?

- Somberheid klachten (of POJ) is niet mijn specialisme, dus ik kijk even verder.
- Hoogbegaafdheid is niet mijn specialisme, dus ik kijk even verder.
- Helemaal mijn ding, dus ik ga Pietje helpen.
- Hoogbegaafdheid is niet mijn specialisme, maar ik denk dat ik het wel kan.
- Anders namelijk, _____

Vraag 10: Hoe zou je een hoogbegaafde jeugdige anders helpen dan een normaal begaafde jeugdige?

- Weet ik niet
- Ik zou hem hetzelfde helpen
- Ik zou hem anders helpen namelijk door, _____

Hieronder laat ik ruimte voor opmerkingen, tips of vragen.

-

Heel erg bedankt voor het beantwoorden van de vragen en je bijdrage aan het onderzoek!

Groetjes, Kim Sonneveld

[Bijlage T, persoonlijke communicatie, 23 november 2022](#)

Uitkomsten enquête hoogbegaafdheid

Tabel bijlage T1

Vraag 1: Hoe vaak ben je hoogbegaafde jeugdige tegen gekomen sinds je werkt bij het kernteam?		
0-5 jaar	0 Cliënten	I
	1-4 Cliënten	III-III
	5-9 Cliënten	I
	10-15 Cliënten	I
	15+	I
5-10 jaar	0 Cliënten	
	1-4 Cliënten	III

10-15 jaar	5-9 Cliënten	II
	10-14 Cliënten	III
	15+ Cliënten	
	0 Cliënten	
	1-4 Cliënten	
	5-9 Cliënten	
	10-14 Cliënten	
	15+ Cliënten	

Tabel bijlage T2

Vraag 2: Geef je kennis over hoogbegaafdheid een cijfer. 0 ik weet niks en kan hierin niet helpen. 5 ik weet genoeg om iemand te kunnen helpen. 10 ik weet alles en kan iemand goed helpen.

Cijfer 0-1	I
Cijfer 2-3	II
Cijfer 4-5	III-I
Cijfer 6-7	III-III-I
Cijfer 8-9	I
Cijfer 10	

Tabel bijlage T3

Vraag 3: Wanneer is iemand volgens jou hoogbegaafd?

Groepering	Totaal	Variaties in antwoorden
IQ 130+	III-III-II	
Hoog IQ	II	Boven de 120 en daarnaast andere manier van leren.
Onderzoek uitkomst hoogbegaafd	III	
Hoog intellect en hoog gevoelig/gedragsskenmerken	III	Moeite met emoties, gevoelig voor prikkels.
		IQ 130 en gedragskenmerken
		Persoonlijkheid, creativiteit, motivatie doorzettingsvermogen.
		Andere denkwijzen

Tabel bijlage T4

Vraag 4: Waaraan denk je dat je een hoogbegaafde jeugdige kan herkennen? Noem drie kenmerken.

Groepering	Totaal genoemd	Variaties in antwoorden
Hoge intelligentie	######	Grote algemene kennis
		Verbanden leggen
		Hoge cijfers
		Makkelijk leren
		Goed geheugen
Sneller denker	###I	Pakken lesstof snel op
		Andere manier van denken
		Doordacht
		Moeilijk te volgen voor andere
Anders voelen	I	
Ondervraagd	III	Verveling
Perfectionisme	IIII	Prestatiedrang Moeite met falen
Onderpresteren	I	
Introvert	I	
Grote interesse	III	Voor verdieping/verbreding van lesstof
Andere ontwikkeling	I	
Opmerkzaam	I	
Lastig te zeggen	I	Hoogbegaafdheid kent vele vormen.
Moeite met leren	II	Niet door de leerkuil gaan
Zelfstandig	I	
Anders denken	I	Ze zien de wereld anders
Hyperfocus	II	
Analytisch denken	I	
Sterk rechtvaardigheidsgevoel	II	
Vastlopen op school	I	
Minder in hun gevoel	I	
Gevoelig	II	Ervaringen zijn intenser
ASS kenmerken	I	
Sociaal niet sterk	###IIII	Klasgenoten hebben andere interesses en aansluiting vinden is lastig.
		Gedrag in de klas
		Minder wederkerig in interactie
		Weinig aansluiting leeftijdsgenoten
		Gedragen anders dan leeftijdsgenoten
Verbaal sterk	III	Andere woordenschat

Tabel bijlage T5

Vraag 5: Wat zijn problemen die je zou verwachten bij hoogbegaafde jeugdige? Noem er drie.		
Groepering	Totaal genoemd	Variaties in antwoorden

Lage motivatie	I	
Anders denken	IIII	Veel denken, waardoor simpele dingen niet meer te overzien zijn. Moeite met automatiseren
Prikkelverwerking	I	
Somber	II	Laag zelfbeeld Veel piekeren en somberheid
Leren leren	II	
Ouders	I	Ouders kunnen niet omgaan met anders gedrag.
Vastlopen op school	II	
Overvragen	I	Door uitleg over te slaan, want ze kunnen het wel.
Niet begrepen worden door andere	I	
Onderpresteren	I	
Perfectionisme	III	Faalangst, lat hoog leggen
Onzekerheid	I	
ASS	I	
Gedragsproblemen	III	Moeilijk te verklaren gedrag Externaliseren
Eenzaamheid	I	Graag alleen zijn
Emotionele ontwikkeling	III	Emotionele leeftijd Anders voelen
Discrepantie cognitief en emotioneel	I	
Verwachtingen van ouders	I	
Sociaal minder sterk	###-IIII	Sociaal minder aansluiting leeftijdsgenoten Moeilijk vrienden maken Moeilijk aansluiten door klassen overslaan
Ondervragen	###-IIII	Verveling Te weinig uitdaging in de klas

Tabel bijlage T6

Vraag 6: Wat maakt de hulpverlening aan hoogbegaafde jeugdige lastig?		
Groepering	Totaal genoemd	Variaties in antwoorden

Ontbreken gespecialiseerd hulpaanbod	###-IIII	Misverstanden over hoogbegaafdheid
		Aanbod vaak via PGB
		Specialiste met gekleurde bril
		Andere dingen nodig
Leren leren	I	
Hoogbegaafdheid valt niet onder de jeugdwet	II	
Het anders denken	###+	Moeilijk te verklaren gedrag
		Moeilijk juiste benadering te vinden
Weerstand van ouders	###	Jeugdige/ouders overzien het niet
		Onenigheid wel of niet hoogbegaafd
Het niet zoeken in die hoek	I	
Moeilijk aansluiten bij de jeugdige	I	
Te weinig kennis	II	
Mindere sociale vaardigheden	II	Disharmonisch, hoog IQ en laag EI
Hoge intelligentie i.c.m. kind factoren	I	
Samenwerking met scholen	II	Weinig vormen van passend onderwijs
		Scholen minder deskundig

Tabel bijlage T7

Vraag 7: Welke kwaliteiten hebben hoogbegaafde jeugdige? Noem er drie.		
Groepering	Totaal genoemd	Variaties in antwoorden
Grote interesse	###-I	Verdiepen en alles willen weten Nieuwsgierig
Ruimtelijk inzicht	I	
Goed geheugen	I	
Goed reflecteren		I
Gevoelig voor de omgeving	II	Hoog sensitief
Humor	I	
Hoge concentratie	I	
Intelligentie	### ###-IIII	Veel kennis
		Snel leren
		Snel denken

Verbaal sterk	III	Grote woordenschat
Creatief	III III	Out of the box oplossen
Doorzetten	II	
Doordenken	III	Analytisch vermogen

Tabel bijlage T8

Vraag 8: Als je een aanmelding op de wachtlijst ziet; Pietje is hoogbegaafd en loopt vast op school, wat denk je dan?	
School is niet mijn specialisme, dus ik kijk even verder.	III
Hoogbegaafdheid is niet mijn specialisme, dus ik kijk even verder.	II
Helemaal mijn ding, dus ik ga Pietje helpen.	III 1/2
Hoogbegaafdheid is niet mijn specialisme, maar ik denk dat ik het wel kan.	III III 1/2
Anders namelijk, _____	II hulpvraag inventariseren

Tabel bijlage T9

Vraag 9: Als je een aanmelding op de wachtlijst ziet; Pietje is hoogbegaafd en meldt zich met somberheid klachten bij de huisarts wat denk je dan?	
Somberheid klachten (of POJ) niet mijn specialisme, dus ik kijk even verder.	III III
Hoogbegaafdheid is niet mijn specialisme, dus ik kijk even verder.	III
Helemaal mijn ding, dus ik ga Pietje helpen.	II 1/2
Hoogbegaafdheid is niet mijn specialisme, maar ik denk dat ik het wel kan.	III 1/2
Anders namelijk, _____	III II
	Andere kunnen dit mogelijk beter.
	Ik overleg met het team
	Specialiste in te schakelen
	Samenwerken met school

Tabel bijlage T10

Vraag 10: Hoe zou je een hoogbegaafde jeugdige anders helpen dan een normaal begaafde jeugdige?	
Weet ik niet	II
Ik zou hem hetzelfde helpen	III III (Ik zoek altijd aansluiting)
Ik zou hem anders helpen namelijk door,	III II
	Ik stem af en sluit aan bij de client.
	Ik vergaar kennis bij collega's
	Verdiepen in niveau en interesses van client.

	Breder kijken, ander aanpak nodig.
--	------------------------------------

Tabel bijlage T11

Opmerkingen
Ik merk vaak dat ouders hoge verwachtingen hebben van hun kind en dat ze vergeten dat het kind ook gewone kind behoefte heeft.
Ik zou graag meer willen weten!

Bijlage U, persoonlijke communicatie, 12 oktober 2022

Documenten analyse van alle hoogbegaafde jeugdige die op 12 oktober 2022 hulpverlening van het kernteam ontvingen.

Persoon 14, 15 en 16 zijn opgegeven voor het onderzoek, maar vallen buiten de geselecteerde doelgroep en zijn daarom niet meegenomen in het verdere onderzoek. Er was te weinig informatie bekend of het hulptraject was niet gerelateerd aan hoogbegaafdheid.

Tabel bijlage U1

Persoon	Onderzoek	Zorgvraag	Beschermende factoren	Risicofactoren	Traject	Afsluiting
14 jaar P1	TIQ145+	Ouders vragen een PGB om de hulpverlening te betalen. De hulpverlening is nodig om zelfredzaamheid en zelfbeeld te vergroten en schoolgaan mogelijk te maken.	Gemotiveerd om mee te werken. Ouders begeleiden en bieden ritme aan.	Voelt zich onzichtbaar voor docenten en klasgenoten. Een laag zelfbeeld. Diverse hulpverlening sloot niet aan. Liep vast op het reguliere onderwijs. Last van angsten die haar belemmeren. Gevoel van anders zijn. Minder aansluiting bij	Verleden: speltherapie, psycholoog, orthopedagog, Cito training, leren leren coach, rots en water, Impegno. Quadraat, national centre for the gifted, gewoon bijzonder.	Op het moment gaat P1 niet naar school en volgt online lessen. Ingezet op 1 uur per week behandeling van gewoon bijzonder.

				leeftijdsgenoten		
7 jaar P2	TIQ133	Omgaan met de overprikkeling, spanning en boosheid.	Goede samenwerking met school, kernteam en ouders.	Disharmonisch profiel.	2 keer versneld, nu groep 5. PMT via zonkinderen (H10 -> Klimkoord).	PMT werkt richting afronding. P2 gaat naar school en leraren sluiten aan en bieden ruimte om in gesprek te gaan.
				Veel spanning		
				Boosheid		
				Intense gevoeligheid waardoor overspoeld door prikkels.		
				Drukke omgeving is beangstigend.		
				P2 liep vast op school vanwege de manier van benaderen.		
16 jaar P3	IQ variërend tussen +- min 87 max 150	Sociaal emotionele ondersteuning, herkennen van emoties.	Praten met vader over gevoelens. Vindt school makkelijk. Op de basisschool goed contact met vrienden. Vroeger interesse in vogels. Korfbal en gitaarles.	Zware gedachtes.	Particulier intelligentie onderzoek. Fysiotherapie, P3 zit veel in elkaar gedoken. Picasso voor verrijking. Doorverwijzing HB-specialist gewoon bijzonder.	-
				Voelt zich niet vaak begrepen.		
				Periode gehad van gevoelloosheid, geen verdriet of blijdschap.		
				Somberheid en vragen waar doe ik het allemaal voor.		
				Perfectionistisch.		
				Regelmatig hoofdpijn.		
				P3 ervaart 'zeldzaam' te zijn.		

17 jaar P4	Hoogbegaafd en ASS	Wil herkennen van stress en er mee omgaan. Omgaan met oplopende spanning.		Gevoelig en bezig met wat andere van haar vinden.	POJ, her en erkennen van emoties. CGT, 5G schema omgaan met negatieve gedachten. Ademhalings oefeningen, focus verleggen. Diagnostisch onderzoek Focuz. Boba.	Doelen deels behaald Boba verlegt.
				Somber		
				Veel huilen		
				Negatief zelfbeeld.		
				Last van prikkels		
				Stress		
				Spanning		
15 jaar P5	Hoogbegaafd en dyslectisch	Leren omgaan met negatieve gedachten. Duidelijkheid of er meer aan de hand is, vermoeden van ASS.	Piano spelen, paarden en vriendengroep.	Depressieve gedachten, zoals staren, geen motivatie.	Particulier IQ-onderzoek. Rots en water. POJ, CGT.	Nu opzoek naar duidelijkheid d.m.v. diagnostiek vermoeden ASS.
				Leeg gevoel		
				Eenzaamheid		
				Vol hoofd over dingen waar ze geen invloed op heeft.		
				Somber		
				Huilt veel op haar kamer, vanwege schaamte om te huilen.		
				Moeilijk contacten maken		
				Veel piekeren		
				Snel zorgen maken		
				Liever niet praten omdat ze niet wil huilen.		

9 jaar P6	Hoogbegaafd en hoog sensitief	Helpen bij het reguleren van emoties.	Thuis minder prikkels, ruimte om terug te trekken waardoor geen fysieke agressie. Ouders gaan wekelijks naar school om de binding te houden.	Moeite emoties onder controle te houden.	Quadratum, schooluitval, eerder opvoedpoli geweest.	Intake
				Door fysieke agressie van school geschorst.		
				Snel overprikkeld.		
				Eerder vanwege emotieregulatie van school gestuurd.		
				Fysieke uiting van emoties.		
11 jaar P7	NIO TIQ135	Help mij om te gaan met de wereld om mij heen.	Nieuwsgierig, kan van zich afbijten als dit nodig is. Leest graag.	Rigide.	Via school extra traject jonge academie en HB-specialist.	Intake
				Sterk rechtvaardigheidsgevoel.		
				Geen rem in de boosheid.		
				Durft niet zelf naar de bibliotheek.		
				Laat boosheid zien.		
				Overprikkeld.		
				Blokkeert bij uitdaging.		
7 jaar P8	Geen onderzoek	Waar komt het gedrag vandaan.	Ontwikkelingsvoorsprong. Behulpzaam, gevoelig, eigen wil. Nieuwsgierig. Scouting en zwemmen.	Snel gefrustreerd.	Doorverwezen voor breed gedragsonderzoek. Groei document door school voor een ondersteuning arrangement in de klas.	Verwijzing opvoedpoli
				Extreem boos of extreem blij.		
				Woedeaanvalen.		
				Hij uit boosheid door zijn lichaam aan te spannen.		

9 jaar P9	TIQ120	Emoties onder controle leren houden. Spanning leren loslaten. Zelfstandig aan het werk gaan.	Gevoelig, creatief, vriendelijk. Zoekt graag contact op.	Loopt vast aan het einde van een schooljaar.	European primary school,	Intake
				Hoofd vol met gedachten en dit stopt niet.		
				Moeilijk met werkjes beginnen. Ze begrijpt het dan niet. In stressvolle situaties dromerig, wiebelen en niet goed hieruit te halen. Trekt zich terug op WC in school.		
P10	IQ variërend tussen 87 en 129	Op school overbelasting en hoofdpijn te voorkomen.		Lichamelijk verklaarbare klachten waardoor school gematigd is. Snel overprikkeld.	Medisch traject. Halve schooldagen.	-
9 jaar P11	Hoogbegaafd en ernstig jeugdtrauma	Heeft prik angst maar moet een medisch traject volgen. Verklaring van gedragsproblemen.		Prik angst, gedragsproblemen. Somatische klachten. Onderprikkeld en apathisch. Star en moeite met verandering. Traumatische ervaring.	Vastgelopen op school. Medisch traject. GGZ-rivierduinen. Haviq, stabiliseren. Bonte vlinder HB+ klas, daarna weer uitgevallen.	
8 jaar P12	TIQ 125-138 ASS gegeneraliseerd	Omgaan met angsten en		Kan niet alleen zijn. Snel overprikkeld.	Vastgelopen op school. Bonte vlinder HB+ klas,	

	angststoornis	overprikkeling. Omgaan met ASS.		Somatische klachten. Vol hoofd. Angsten.	daarna weer uitgevallen. Rivierduinen. Sein. Ad Astra. IQ bij Dotado. Klimkoord.	
9 jaar P13	IQ 120-145 ASS Hechtingsproblemen	Omgaan met driftbuien waarin hij buiten zichzelf raakt. Hulp om andere beter te lezen/begrijpen.		Druk Aandachttrekken Boos, met spullen gooien	Spel therapie Youz dagbehandeling. Strandwacht. Youz kleinschalige behandeling Zorgboerderij Gezinshuis	
13 jaar P14	ASS TIQ 117	Helpen in contact met vrienden. Helpen bij het vragen om hulp. omgaan met autisme		Grensoverschrijdend gedrag Paniek als hij fout maakt. Moeite met vriendschappen. Angsten Boosheid Onrechtvaardigheid	Plezier college. Boba Kind in praktijk	
21 jaar P15	Universiteit	Ze wil niet uit huis, maar moet van ouders		Ruzies thuis	Therapeut	
15 jaar P16				Eenzaamheid Spijbelen Ruzie thuis	Coach op school	
8 jaar P17	Geen onderzoek vermoedens	Onderzoek ASS en IQ, waar komt het gedrag vandaan.		Lukt niet altijd om naar school te gaan. Onopvallende leerling		

		Tools om naar school te gaan.		Prikkelgevoelig Perfectionistisch		
16 jaar P18	IQ145 ADHD	In beweging krijgen voor onderwijs of iets dergelijks. PGB voor gewoon bijzonder.		Schooluitval Te veel game Conflicten met medeleerlingen Suïcidepoging	Kernteam Diagnostiek mentaal beter	
13 jaar P19	Hoogbegaafd	Meer inzicht in eigen aandeel conflictsituaties.		Stemmingswisselingen Gevoelig voor structuren van eten. Dwangmatige tics en handelingen. School uitval, school wisselingen Conflicten, schuld buiten zichzelf.	Diverse scholen, SBO. Klimkoord begeleiding. Intelligentie onderzoek. GewoonBijzonder, breed onderzoek.	

Bijlage V, persoonlijke communicatie, 26 januari 2023

Tabel bijlage V1

Tip's Scholen		
	Adviezen voor school	Categorie voor school toevoegen. Denk aan handvatten en tip's voor onderwijs of dreigen tot het worden van thuiszitters.
		Advies voor scholen of kinderdagverblijven?
Toevoegingen suggesties		
	Toevoeging	Bekijk het boek, slim maar...
		Bekijk Fenix
		Bekijk Haviq
		Bekijk Caroliene Spierings
		Bekijk het aanbod voor middelbare scholen

		Bekijk platforms voor lotgenoten
		Club voor HB mensen, wat doen zij?
		Bekijk het boek, hoog sensitieve kinderen
		Bekijk Fixie en Growie werkboek
		Bekijk organisatie C&C orthopedagogiek in Voorburg.
		Bekijk het boek, ben jij een Cheetah
		Bekijk boek over leerkuil
		Misschien online trainingen
Financiering		
	Bekostiging JW/school	Verhouding HB met de jeugdwet, wat zijn de verplichtingen van school.
		Hoe verhoudt HB met de jeugdwet en scholen?
	Bekostiging ZIN	Zijn er ook ZIN organisaties waarnaar we kunnen verwijzen?
Clënten informeren		
	Hand-out	Hand-out voor ouders
		Hand-out ook voor ouders
		Hand-out voor ouders en kinderen
		Aparte info voor tip's aan ouders
		Omzetten naar een hand-out voor ouders
		Voor jeugdige een schema waar ze zelf mee aan de slag kunnen of waar ze zichzelf in kunnen herkennen.
Kennisdeling		
	Standaard inzetten	Dit standaard inzetten wanneer aan HB wordt gedacht.
	Breder inzetten	Breder in te zetten dan alleen binnen het kernteam
		Delen met scholen
	Deel mogelijkheden	Delen via de nieuwsbrief
		Alle informatie op de O schijf
		Goed om op de O-schijf te zetten.
		Plastificeren
		Kijk of je meer kennis kan uitrollen binnen het kernteam, hoe kunnen we het levend houden?
Werkbaarheid		
	Beknoptheid	Hou het beknopt, zodat het makkelijk te raadplegen is.
	Koppelingen	Linken binnen het document, zodat de koppeling ook werkt als bestandslocatie veranderd.
	Taal	Laat iemand checken op spelfouten
		Let op je Nederlands

Tabel bijlage V2

Top's

Prestatie		
		Je presentatie is duidelijk en verhelderend.
		Ik vind je presentatie heel verhelderend. Super gedaan. Je komt heel prettig over en ook goed beslagen te ijs!
		Goede presentatie! Je doet heel ontspannen en relaxed, zeker deskundig!
		Goede presentatie.
		Sterke presentatie en knap hoe jij je verhaal hebt gedaan.
		De manier waarop je presenteerde, petje af. Je kwam zelfverzekerd en deskundig over.
		Een duidelijke presentatie met overzichtelijke en praktische informatie.
		Goed gedaan, veel uitleg gegeven!
		Duidelijk gepresenteerd.
		Goed gedaan, je ziet je stralen als je het over dit onderwerp hebt.
Werkbaarheid		
	Koppelingen	Fijn dat er 1 document is waarop je door kan klikken.
		De links naar de organisaties zijn superfijn!
		Duidelijk overzicht, handig om door te kunnen klikken naar de sites.
		Kort en krachtig overzicht met de mogelijkheid om direct door te klikken.
	Overzicht	Superhandig document voor ons om te gebruiken!
		Handig en overzichtelijk, goed gedaan!
		Mooi overzicht.
		Duidelijk en tot he point.
		Helder overzicht.
		De kolommen maken het heel overzichtelijk
		Praktisch en overzichtelijk.
		Fijn zo een overzichtelijk document.
		Fijn en goed handelbaar product. Compact en fijn.
		Duidelijk en overzichtelijk, fijn dat het 1 a4 tje is.
		Fijn om een duidelijk overzicht te hebben.
	Lay-out	Hard gewerkt en heel mooi!
		Fijn dat je kleur en beeld hebt gebruikt.
		Fijne schema's om te tonen.
		Leuke lay-out gemaakt!
		Wat een mooi, vrijwel volledig en compact schema. Echt goed gedaan!
		Het bestand is overzichtelijk en spreekt tot de verbeelding dat maakt het aantrekkelijk.
Informatief		
		Fijn om meer te weten over hoogbegaafdheid, waar je rekening mee moet houden en een eventuele aanpak.

	Vershil tussen slim en HB is erg inzichtelijk.
	Biedt goede handvatten voor ouders/kind en hulpverleners.
	Je maakt eenieder heel goed bewust dat HB meer is dan alleen een hoog IQ.
	Onderscheid tussen slim en HB geeft goed inzicht.
	Ik ben benieuwd naar het werkboekje.
	Top dat je dit onderwerp hebt uitgewerkt, het geeft veel nieuwe inzichten.
	Hard gewerkt, je hebt veel kennis over HB

Presentatie op 26 januari. Na de presentatie van de themakaart hebben 19 medewerkers een tip en een top blaadje ingevuld.

[Bijlage W, persoonlijke Communicatie, 16 januari 2023](#)

Een collega de themakaart tot dan toe laten zien.

Eerste reactie was Leuk! De hersenen lijken een beetje op een walnoot, ik zou de tekening nog wat scherper maken. Het ziet er praktisch en eenvoudig uit.

[Bijlage X, persoonlijke communicatie, 16 januari 2023](#)

Een collega de themakaart tot dan toe laten zien.

Eerste reactie was Wauw! Een handig systeem! Nu kom ik vooral bij mensen met een LVB maar ik zou het gelijk rondmailen.

[Bijlage Y, persoonlijke communicatie, 16 januari 2023](#)

Mail van ouders als reactie op het e-book 'help mijn kind is hoogbegaafd'.

Ik ben pas op pagina 13, maar als ik het lees vind ik het voor zowel mij als mijn zoon erg herkenbaar. Hartelijk dank voor je mail! Gelijk nog een vraag, welke middelbare scholen moet ik echt bezoeken?

[Bijlage Z, persoonlijke communicatie, 17 januari 2023](#)

Kind gesprek met het werkboek van Wolters, meer dan slim.

Samen met een kind van groep 7 hebben we de eerste twee werkbladen van het werkboek uitgevoerd. We hebben besproken welke talenten hij bezitten en we kwamen tot de conclusie dat veel van de talenten op de 5 gebieden van intense beleving heel herkenbaar waren. Daarnaast hebben we de verschillende zones besproken a.d.h.v. het cirkelgesprek, hierin was het lastig te beschrijven wat hij kon doen om zijn doelen te bereiken, wat heel herkenbaar is bij hoogbegaafdheid. Dit komt doordat de jongen niet gewend is echt zijn best te doen om een doel te bereiken.

[Bijlage AA, persoonlijke communicatie 30 januari 2023](#)

Gesprek gedragswetenschapper over het prototype van de themakaart.

De gedragswetenschapper gaf aan het een prettig ontwerp te vinden en dat het goed aansluit bij de behoefte van het kernteam. Ze kon niet bij de presentatie aanwezig zijn, maar ze had wel nog tips bij de themakaart. Zo miste ze de duidelijkheid in de financiering van bepaalde aanbevolen organisaties.

Zo gaf ze als tip nog een kolom te maken met ZIN of PGB financiering. Daarbij kwam de vraag op of er ook dingen vanuit de ZIN op de themakaart stonden. Zo was er recent een sociale kaart van de H10 uitgekomen waarin overzichtelijk organisaties te vinden zouden zijn. Binnen dit systeem heb ik gezocht naar organisaties met een specialisme HB. Ondanks dat het kernteam hier geen ervaring mee heeft is het interessant hem op de themakaart te zetten, zodat we meer opties hebben vanuit ZIN financiering.

[Bijlage AB, persoonlijke Communicatie, 23 januari 2023](#)

Gespreksverslag ouders vermoedelijk hoogbegaafde jeugdige.

Nio uitslag was al wel erg hoog en samen met de kenmerken van hoogbegaafdheid uit het E-book konden ouders zich er toch wel erg in vinden. Het hoeft niet per se onderzocht te worden op dit moment, in overeenstemming gekomen dat we nog kunnen aankijken hoe het VO gaat. Samen met zoon gaan we kind gesprekken voeren over talenten en uitdagingen gebaseerd op begeleiding voor hoogbegaafde jeugdige. Vooral de uitdagingen accepteren dat de dingen zo zijn en het doen van dingen die niet leuk zijn. Het gevoel van falen in de opvoeding was bij moeder erg sterk.

[Bijlage AC, persoonlijke communicatie, 13 februari 2023](#)

Schoolmaatschappelijk werk intake ouders vermoedelijk hoogbegaafde jeugdige.

Ouders meldde hun dochter aan bij het schoolmaatschappelijk werk. School zag de aanmelding niet aankomen, omdat ze lief en rustig meisje in de klas zien. Ouders zien thuis een ander kind, ze hebben zelf al wat voor onderzoek gedaan en herkennen dingen van zowel ASS als ADHD en Hoogbegaafdheid. Ze willen hier graag meer over weten, om te kunnen bepalen of en welke hulp er nodig zou zijn. Hun dochter heeft vooral moeite met het reguleren van haar emoties thuis. Ze kan in driftbuien en woede aanvallen raken als ze haar zin niet krijgt. Straffen en belonen lijkt niet te werken. Ouders kijken al meer naar welke strijd ze wel en welke ze niet aangaan. Dit werkt voor hun redelijk maar met het resultaat dat hun dochter vaak haar wil krijgt. Het is onduidelijk of het komt door onder/over prikkeling gedurende de dag of door het aanpassen in sociale situaties. De brandende vraag is wat moeten we doen? Onderzoek is fijn, maar dan is er daarna sowieso nog hulp nodig. Nu is de sfeer vaak langere tijd niet goed omdat het hun dochter veel ruzies opzoekt thuis. Als ouders een grens trekken gaat ze hier soms opzettelijk overheen.

[Bijlage AD, persoonlijke communicatie, 28 februari 2023](#)

Bericht in de nieuwsbrief

Themakaart over hoogbegaafdheid ...

Beste kernteam medewerkers,

Het is eindelijk zo ver, de eerste officiële themakaart over hoogbegaafdheid staat op de O-schijf! Je vindt hem via, O-schijf à SD à KERNTAMS à Hoogbegaafd à Hoogbegaafd themakaart.

Raadpleeg deze themakaart als je een cliënt begeleid die (mogelijk) hoogbegaafd is, of als je gewoon nieuwsgierig bent.

Als je de themakaart gebruikt hebt ben ik benieuwd wat je ervan vond. Vul dan de enquête in die erboven staat, O-schijf à SD à KERNTAMS à Hoogbegaafd à Evaluatie Enquête.

Heel erg bedankt voor jullie medewerking!

Kim Sonneveld

Bijlage AE, persoonlijke communicatie, 13 maart 2023

Mail naar collega's

Beste kernteam medewerkers,

Het is eindelijk zo ver, de eerste officiële themakaart over hoogbegaafdheid staat op de O-schijf! Je vindt hem via, O-schijf à SD à KERNTAMS à Hoogbegaafd à Hoogbegaafd themakaart.

Raadpleeg deze themakaart als je een cliënt begeleid die (mogelijk) hoogbegaafd is, of als je gewoon nieuwsgierig bent.

Als je de themakaart gebruikt hebt ben ik benieuwd wat je ervan vond. Vul dan de mini-enquête in die erboven staat, O-schijf à SD à KERNTAMS à Hoogbegaafd à Evaluatie Enquête.

Deze themakaart heb ik ontwikkeld als onderdeel van mijn afstudeeropdracht. Om een goed eindproduct af te leveren voor de organisatie is het van belang dat meerdere collega's de themakaart raadplegen én hierop evalueren a.d.h.v. de mini-enquête.

Uiteraard ben je ook meer dan welkom om mij aan te spreken en persoonlijk te vertellen over je ervaringen met de themakaart, vragen te stellen en tip's te geven!

Heel erg bedankt voor jullie medewerking!

Kim Sonneveld

Met vriendelijk groet,

Kim Sonneveld | Ambulantbegeleider Kernteam Pijnacker-Nootdorp

Gemeente Pijnacker-Nootdorp

Oranjeplein 1 | Postbus 1 2640 AA | Pijnacker

Telefoon 14 015 |

www.pijnacker-nootdorp.nl | Twitter | Facebook | LinkedIn | YouTube

Bijlage AF, persoonlijke communicatie, 20 maart 2023

Kind gesprek

Samen met een jongen uit groep 8 gekeken naar het boek 'ben jij een cheetah? Het boek sloeg enorm aan bij de jongen en hij herkende alle scenario's die werden beschreven. Hij las heel vlug en kon gelijk voorbeelden geven hoe hij dit ervaarde in zijn leven.

Bijlage AG, persoonlijke communicatie, 20 maart 2023

Op de werkvloer aangesproken door een collega betreft feedback op de themakaart.

Er waren enkele koppelingen die ze niet kon aanklikken. Afgesproken dat ik hier nog naar zal kijken. Verder vond ze het een fijne themakaart met voldoende handvatten om meer te leren over het onderwerp. Een andere collega haakte ook aan dat ze een koppeling had die het niet deed.

Bijlage AH, persoonlijke communicatie, 5 april 2023

Op de werkvloer aangesproken door een collega betreft een ervaring met de organisatie.

Een collega sprak mij aan dat ze de themakaart had bekeken. Het was haar opgevallen dat C&C Orthopedagoog erin stond beschreven. Ze wilde hierop terugkomen, omdat ze de organisatie destijds had aanbevolen. Nu merkte ze dat het toch niet echt werkt en dat hun organisatie onbereikbaar lijkt te zijn, ze zou de organisatie misschien toch van de themakaart af willen hebben.

Bijlage AI, persoonlijke communicatie 20 april 2023

De planning uit het projectplan gebruikt om het ontwikkelproces te volgen.

Tabel bijlage AI1

Wat	Wanneer	Evaluatieproces
Tijdens het schrijven van het projectplan ben ik betrokken geraakt bij de lopende zaken van hoogbegaafde jeugdigen.	Tijdens het gehele onderzoek en de uitvoering.	Kind gesprekken en opvoedondersteuning. Intake ouders en achter de schermen betrokken. Collega's weten mij te vinden en ik weet welke collega's hoogbegaafde jeugdige begeleiden. Achteraf had ik de nieuwe casussen kunnen registreren zodat ik de collega's en cliënten beter had kunnen onthouden.
Opzet maken waarin de verslaglegging voor het eindproduct wordt bijgehouden. Van iedere stap een documentatie bijhouden in het logboek.	Tot 9 januari 2023	Dit is het logboek. De verslaglegging zelf heb ik voor gekozen dit niet bij te houden. De verantwoording van het fabricaat schrijf ik pas als het officieel is, dit om dubbel werk te voorkomen. Door het logboek bij te houden elke keer als ik een stap uitvoer kan ik uiteindelijk een gestructureerde en volledige verantwoording van de realisatie schrijven.
Informatie selecteren die belangrijk is om terug te laten komen in het fabricaat. De informatie onderbouwen vanuit literatuur.	Tot 12 januari 2023	Blauwe markeringen in een kopie van het projectplan. In het projectplan had ik al veel literatuur gebruikt die ik nu kan hergebruiken. Ook vanuit de oude bijlage is tekst hergebruikt.
Teamvergadering voorbereiden	16 januari 2023	PP maken en een manier van feedback verzamelen voorbereiden. Met GW een geschikt moment vinden. Prototype voorbereiden, omdat ik ervoor had gekozen a.d.h.v. een prototype feedback te verzamelen.
Casusregisseurs op de hoogte stellen wat de uitkomsten van het onderzoek en de enquête	Tijdens de teamvergadering op 19 januari 2023	Leuk om te doen, veel animo. Verzamelde tips en tops. De keuze voor het prototype heeft voor gerichte en bruikbare feedback gezorgd. De datum van de presentatie is 1,5 weken later

zijn. Brainstormen wat belangrijk is om mee te nemen in de vormgeving van het eindproduct.		uitgevallen, dit was nog geen zorgwekkende vertraging. 26-januari
Cliënten betrekken wat belangrijke inhoud is voor het fabricaat en wat een passende vormgeving van het eindproduct is.	Tussen 19 januari en 15 februari 2023	E-book voorleggen aan ouders, tips uit interview moeder en werkmethode met kind proberen. Zelf heb ik een kleine caseload met hoogbegaafde jeugdige waarbinnen ik een aantal werkmethode zelf kon testen. De reacties op de methode zijn bijgehouden. De doelgroep van de themakaart is toch echt de casusregisseurs en daarom zijn er verder geen cliënten bij betrokken.
De input van casusregisseurs en cliënten verwerken en een eerste concept van het fabricaat maken. Het fabricaat schriftelijk onderbouwen met literatuur en de input van casusregisseurs en cliënten.	Tussen 19 januari en 20 februari 2023	De uiteindelijke onderbouwing van het fabricaat is verlaaat door veel drukte in de andere schoolvakken. Wel zijn de tip's en top's van de presentatie op 26 januari verwerkt in overzichtelijke bijlage.
Eerste concept van het fabricaat voorleggen aan gedragswetenschapper.	21 februari 2023	6 februari. Positieve reactie en een paar tips.
Concept twee uitwerken waarin de feedback wordt verwerkt.	21 februari tot 8 maart 2023	Eind februari is de laatste hand gelegd aan de themakaart. Omdat de reacties op het prototype al erg positief waren kon ik inlopen op het verwerken van de feedback.
Uitwerking eindproduct voorleggen aan het team.	9 maart of 16 maart 2023	Dit is 26 januari al aanbod gekomen. Doordat er toen weinig feedback was is ervoor gekozen het niet nog een keer te laten zien maar gelijk naar de testfase te gaan.
Feedback verwerken en het definitieve fabricaat tot in detail afwerken.	Tot 20 maart 2023	Stap overslaan omdat dit al gedaan is a.d.h.v. het prototype.
Presentatie voorbereiden om het fabricaat aan het team te introduceren en het fabricaat te implementeren.	Tot 31 maart 2023	Omdat ik al een prototype had gepresenteerd is ervoor gekozen geen 2de presentatie te geven. De afgelopen presentatie was nog maar kort daarvoor gegeven. De themakaart is geïmplementeerd door ernaar te verwijzen in de nieuwsbrief van 3 maart. Doordat de nieuwsbrief matig gelezen wordt heb ik ook een duidelijke mail gestuurd naar iedereen met een korte uitleg hoe nu verder. Daarbij herinner ik de collega's mondeling om ernaar te kijken én de evaluatie enquête in te vullen.
Presentatie geven aan het team.	4 of 6 april 2023	-
Verantwoording schrijven van de keuzes voor het fabricaat.	15 april	

In samenspraak met de casusregisseurs een keuze maken bij welke cliënten het fabricaat gebruikt zal worden en afspraken maken hoe gereflecteerd wordt op de werking van het fabricaat.	6 april tot 24 april 2023	Omdat ik zelf betrokken ben bij verschillende casussen kan ik hier de themakaart onder de aandacht brengen. Iedereen kan direct evalueren d.m.v. een enquête hoe ze de themakaart hebben ervaren. Collega's kwamen vaak naar mij met vragen over hoogbegaafdheid, nu zal ik ze eerst vragen naar de themakaart te kijken. Blijven benoemen dat collega's ook een momentje nemen voor de enquête, omdat ik anders niet bij kan houden hoe de themakaart bevalt. Met name mond op mond reclame en herhaling is hierbij van belang.
Constant peilen hoe het fabricaat gebruikt wordt door in gesprek te blijven met de casusregisseurs.	6 april tot 24 april 2023	In de gaten houden of de themakaart gebruikt en geëvalueerd wordt en waar nodig mondeling het team aansturen. Al snel viel op dat collega's geneigd zijn het gelijk te vragen zonder naar de themakaart te kijken, of de themakaart wel te gebruiken maar niet te evalueren. Hierbij blijf ik aansturen en benoemen.
Evalueren of het fabricaat het doel heeft gediend, wat er nog nodig of veranderd moet worden.	24 april tot 30 april 2023	
Evaluatie van het fabricaat presenteren aan het kernteam.	2 mei of 4 mei 2023	
Uitloop	Presentatie op 9 mei 2023	
Afwerken van het eindverslag	4 mei tot 11 mei 2023	

Bijlage AJ, persoonlijke communicatie, 5 april 2023

Document op de online omgeving van het kernteam hoe ze de themakaart zelf up-to-date kunnen houden.

Beste lezer,

Hieronder staat een beschrijving hoe je de themakaart hoogbegaafdheid kan aanpassen. Dit is nodig wanneer er nieuwe ontwikkelingen zijn, niet werkende koppelingen etc.

Stap1: Verzamel alle nodige aanpassingen die je in de themakaart wil aanbrengen.

Stap 2: Indien nieuwe informatie beschikbaar is, toets bij de gedragswetenschapper of de informatie een verrijking is voor de themakaart.

Stap 3: Open de Word versie van de themakaart ____ die op de O-schijf te vinden is. O-schijf --> SD --> Kernteam --> Hoogbegaafd --> Koppelingen --> ____.

Stap 4: Wijzig het Word document waar nodig. De achtergrond is niet veranderbaar, de tekstvakken wel. Als je een document wil toevoegen kan je het document in de map koppelingen op de O-schijf opslaan en de koppeling in de themakaart hiernaar laten verwijzen.

Stap 5: Sla de wijzigingen op. Let op dit document blijft inclusief de wijzigingen op dezelfde plek op de O-schijf staan.

Stap 6: Maak voor de zekerheid een kopie van de nieuwste versie van de themakaart. Sla deze op onder de huidige themakaart, maar voor nu nog als Word document.

Stap 7: Open het kopie en sla deze opnieuw op, maar selecteer PDF als bestandstype. Sla deze op onder de huidige themakaart.

Stap 8: Verwijder de oude PDF themakaart en de kopie van het Word bestand, zodat er alleen nog één PDF in de map hoogbegaafd zit.

Bijlage AK, persoonlijke communicatie, 6 april 2023

Afbeelding bijlage AK1

☒ Met welk doel heeft u de themakaart geraadpleegd? >

< 1 of 6 >

☒ Om meer te leren over hoogbegaafdheid

☒ Omdat ik nieuwsgierig was

1 Responses >

☒ Om te kijken wat een geschikte aanpak van de hulpvraag zou zijn

1 Responses >

☒ Om een gespecialiseerde hulpverlener te vinden

2 Responses >

☒ Om meer te leren over hoogbegaafdheid

☒ Om te controleren of ik op de goede weg zit

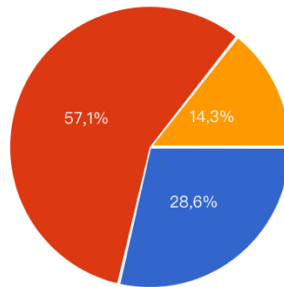
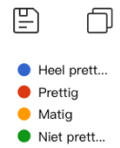
☒ Omdat ik nieuwsgierig was

1 Responses >

Afbeelding bijlage AK2

Heeft u de vormgeving als prettig ervaren?

● (7 Responses)

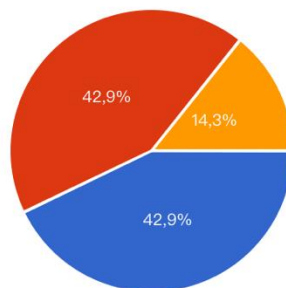

Afbeelding bijlage AK3

Afbeelding bijlage AK4

Was de themakaart eenvoudig te hanteren?

● (7 Responses)

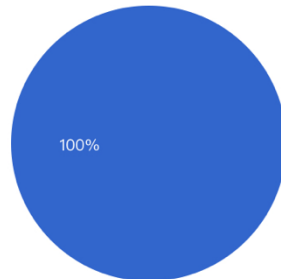
Afbeelding bijlage AK5

Zou u de themakaart in het vervolg weer raadplegen?

● (7 Responses)

● Ja
● Nee

Afbeelding bijlage AK6

≡ Hieronder is ruimte voor opmerkingen betreft themakaart.

< 6 of 6 >

Hieronder is ruimte voor opmerkingen betreft themakaart.

Ziet er goed uit

1 Responses

Fijne informatie bron!

1 Responses

Een overzichtelijk document, handig in gebruik.

1 Responses

Bijlage AL, persoonlijke communicatie 1 maart 2023

Hoogbegaafd

Kenmerken hoogbegaafdheid

- [Ziinsluit](#)
- [Intense belevingskanalen](#)
- [Slim v/s hoogbegaafd](#)
- [MI en asynchrone ontwikkeling](#)
- [6 type hoogbegaafdheid](#)
- [Fictief persoon](#)

Tips

Ga in gesprek met de jeugdige, hij of zij is vaak heel goed instaat om zelf te vertellen wat hij wil of nodig heeft.

Geef ouders en jeugdige vertrouwen in het hulpverleningstraject door transparantie en samenwerking.

Geef ouders en jeugdige keuzes en uitleg over de mogelijkheden van het kernteam.

Intelligentie onderzoek

Functioneren van de jeugdige in de afgelopen periode verklaren.

Functioneren van de komende periode voorspellen.

Jeugdige zit mogelijk structureel in een niet goed afgestemde omgeving.

Hoogbegaafde jeugdige scoren vaak lager op een IQ test.

IQ-score is een ondergrens, het is dat of hoger.

Breed gedragsonderzoek

Hoogbegaafde jeugdige hebben een grotere kans om een foute diagnose te krijgen die wijst op psychische- of gedrags- problemen.

De DSM-V en de ICD-10 houdt wel rekening met gedragingen die mogelijk voortkomen vanuit een verstandelijke beperking, maar niet met gedragingen die voortkomen vanuit het andere uiterste van het intellectuele spectrum.

Niet beter, niet slechter, maar anders

Intense manier van zijn

Begaafd op eenzame hoogte

Hulpvraag	Aanpak	Hulpverlening	PGB/ZIN
Omgaan met zichzelf	PMT om met je gevoel in contact te komen. Via Klimkoord	ZON-kinderen	ZIN
	Tools om zelf met een jeugdige in gesprek te gaan. Talentgerichte begeleiding, zelfkennis ontwikkelen.	Werkboek meer dan slim	Kernteam
Onderzoek	Gespecialiseerde hulpverlening voor het kind	Leerkuil	Kernteam
		Ben jij een cheeta? i.c.m. de 7 uitdagingen	Kernteam
	Intelligentie- en breed gedragsonderzoek	GewoonBijzonder	PGB
		Orthopedagoog	PGB
		De blauw Zeester	ZIN
Naar school gaan	Screening ontwikkelingsvoorsprong peuters	Lorentz	ZIN
	Tips aanpassingen op school	Dotado (optioneel persoonlijkheidsonderzoek)	PGB
Omgaan met anderen	HB onderwijs	Orthopedagoog	PGB
	Lotgenoten, lidmaatschap bij Pharos, HINT, stichting IQ+ etc.	De testpsycholoog	ZIN
		De blauwe zeester	ZIN
	Gespecialiseerde hulpverlening, erkende specialisten vind je via het KRHB.	C&C orthopedagoog	PGB
		Screening document	Kernteam
Opvoed ondersteuning	Positieve discipline van Jane Nelsen.	P12 E-book	Kernteam
	No-Drama Discipline van Siegel	Sociale kaart scholen aanbod	-
	Nieuwe Autoriteit en Geweldloos Verzet van Haim Omer	Kolibríe plusklas	-
	Tools opvoeden van een hoogbegaafd kind	Activiteiten kalender	-
		Facebook pagina's KRHB	PGB
		Buro Mare	Kernteam
		Kolibríe-talentcoaching	-
		E-book	Kernteam